

Ob obisku
predsednika
prezidija
vrhovnega
sovjeta ZSSR
Leonida Iljiča
Brežnjeva

P GLASOVA Panorama

KRANJ, 29. SEPTEMBRA 1962 — LETO II. — ST. 38

Kremeljske ure opolnoči

Vsak dan točno o polnoči
ponese radio v vse dele
Sovjetske zveze udarec
dvojnega zvona kremeljskih

Predsednik prezidija
Vrhovnega sovjeta
LEONID BREŽNJEV

ur. V tem trenutku se tri-
metrska kazalca šestmetrske
ure pri vrhu »Spaske kule-
pokrivata. To se zgodi vsak
dan... Za Moskóvčane po-
menijo te velike ure na zi-
dovih Kremlja nekakšen sim-
bol. Pravijo, da so se usta-
vile samo na prelomnicah
epoh. Prvič so udarile 1491.
leta. Cas je tekel, ure udar-

jale. Rod za rodom je sprem-
ljal njihove udarce. Ko je šla
stara Rusija v pozabo, jih je
Peter zamenjal. S posebno
ladjo so leta 1704 iz Holan-
dije pripeljali nov mehani-
zem do Arhangelska, od tam
pa na tridesetih sanah do
Moskve. Potem jih je ustavil
strel v burnih dneh oktobr-
ske revolucije. Lenin je, ko
se je leta 1918 nastanil v
Kremlju, zapovedal, naj jih
popravijo. V oktobru 1918. le-
ta se je spet zaslíhal zven
kremeljskih zvonov. Udarec
zvona so uglasili na Interna-
cionalno. Cas je šel po novi
poti. Glas kremeljskih ur
potem ni več utihnil...

DEŽELA KONTRASTOV

Kremeljske ure so odbile
nastanek nove države.
Na zemljevidih so štiri
črke - ZSSR - pokrile šes-
tino zemeljske krogle.

Enajet železnih magistrals
se sreča v Moskvi - z vseh
krajev sveta. Po njih vozijo
vozovi z napisl na belih tab-
lah: Odesa, Murmansk, Aška-
bad, Vladivostok, Tbilisi...
Ogljen prah na njih priča o
prevozeni poti in prostran-
osti dežele. Od Vladivostoka
do Moskve je razdalja enaka
kot pot ekvator - pol. Voz od
Murmanska do Moskve pre-
vozi prav tako razdaljo, kot
je Sicilija oddaljena od Sved-
ske. Mejne točke Sovjetske
zveze so oddaljene druga od
druge za toliko, da se na
enem koncu dani, ko se drug-
je dela mrak. Ko je na Cu-
kotki zjutraj ura 5, je na
Bajkalskem jezeru polnoč, v
Moskvi pa šele 7 zvečer. -
Razkošna pomlad se prične v
Uzbekistanu že v prvih ted-
nih leta, potem pa se počasi
pomika proti severu. Šele v
maju v Moskvi zacvetijo prvi
cvetovi. Do Sibirijske pride ko-
maj v juniju, medtem ko na
Celjuskinskem rtu tedaj div-
ji veter razblja ledene gore.
Pet dni bi bilo potrebnih
potniškemu letalu, da bi pri
hitrosti 500 kilometrov na
uro preletelo dežele SZ; to je
pol Evrope in tretjino Azije.

Na tem prostoru živi več kot
200 milijonov prebivavcev.
Vsakih pet let se prebivav-
stvo poveča približno za 20
milijonov. V sovjetskih šol-
lah se učijo več kot sto razli-
čnih jezikov. Ti so različni
kot preteklost posameznih
narodov. V Gruziji so shra-
njeni spomeniki ljudske pis-
menosti, ki so nastale pred
15 stoletji - več kot 40 na-
rodov pa je dobilo abecedo
še v času sovjetske države.

Tudi po velikosti posamez-
nih narodov je SZ dežela
kontrastov. Medtem ko šteje
ruski narod več kot 100 mili-
jonov prebivavcev, so na
Kavkazu narodi, ki živijo sa-
mo v enem naselju - aulu.
Puls vsega tega življenja na-
rodov bije v Kremlju. Rde-
ča zastava na velikem kre-
meljskem dvorcu simbolizira
sedež vrhovne državne obla-
sti - VRHOVNEGA SOVJE-
TA SZ.

POLITIK IN VOJAK

Dopisnik lista NIN piše iz
Moskve, da tako on kot
tudi vsak drugi tuji do-
pisnik v SZ ne bo pozabil
dramatičnega mačjega zase-
danja Vrhovnega sovjeta. -
Premier Hruščov je prinesel
v dvorano kup fotografij.
Obrnil se je proti nabito pol-
ni novinarski galeriji in de-
jal, da bo nekaj pokazal. In
pokazal je konec vohunskega
poleta ameriškega pilota
F. Powersa. Na istem zase-
danju (7. maja) je bil za
predsednika prezidija Vr-
hovnega sovjeta izvoljen naš
sedanji gost LEONID ILJIČ
BREŽNJEV. Z dolgim in to-
plim aplavzom so navzoči
pozdravili četrtega po vrsti
od nastanka SZ »vseruskega
starešina«, kot so popularno
nazivali prvega predsednika
prezidija Vrhovnega sovjeta
Kalinjina. Trinpetdesetletni
Brežnjevi je zavzel mesto
najvišjega predstavnika sov-
jetske države.

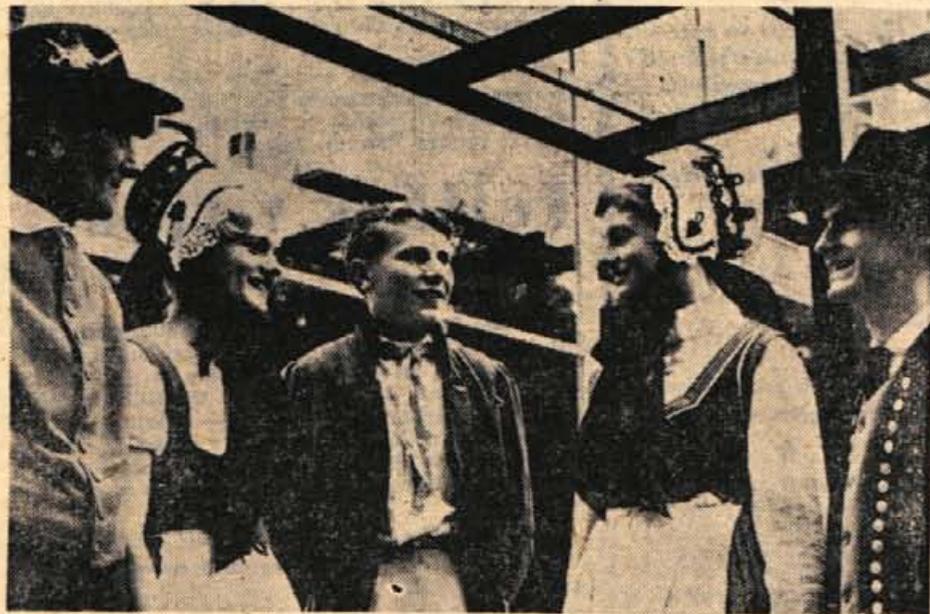
Njegova življenjska pot je
šla skupaj z razvojem Sovje-
ta. Rodil se je v Dnjeprdjer-

žinsku 1906. leta. Zrasel je
v krogu delavske družine. S
17 leti je postal komsomolec.
Leta 1927 je zaključil šolanje
tehnike. Komsomolske ideje
je s svojega delovnega me-
sta prenesel na široko polje
družbenega in političnega
dela. Tridesetega leta je
praksa spet zamenjal s knji-
gami na dneprodžeržinski
metalurški fakulteti. Leta
pozneje je postal član Partije,
4 leta nato pa je z diplo-
mo inženirja zapustil fakul-
tetno stavbo. Najprej se je
zaposlil v podjetju »Fels
Džeržinski«, potem pa je iz
strokovnjaka postal politik.
L. 1937 je bil izvoljen za na-
mesnika predsednika me-
nega izvršnega sovjeta Dnje-
prodžeržinska. Leta dni kas-
neje pa je bil že vodja od-
delka in sekretar dneprod-
žeržinskega oblastnega ko-
miteteja Partije. Vojna ga je
premestila na drug kon-
dežele. Borbo za njen napre-
dek je zamenjal z borbo pro-
ti sovražniku, ki je pretil s
uničenjem. Civilno obleko je
zamenjal z generalsko uni-
formo. Postal je politični ko-
misar IV. ukrajinske fronte.

PREHITETI ZDA

Po vojni je slekel vojaško
suknjo in pomagal pri
obnovi porušene domovi-
ne. Postal je sekretar KP
Moldavije. Na XIX. kongresu
KP SZ je bil izvoljen za
kandidata za člana Prezidija
CK KP SZ. Po Stalinovi
smrti se je vrnil v vojsko in
je do 1954. leta opravljal
(Nadaljevanje na 2. str.)

Blejska festivalna dvorana - FILMSKI ATELJE.

Ze nekaj dni se mudi na
Bledu ekipa filmske družbe
»Neue Delta Film«, ki ji nu-
di tehnične usluge »Dubrava
film« iz Zagreba. Potem ko
so posneli nekaj zunanjih
prizorov na Vršiču in Podko-
renu, so se filmarji ustavili
na Bledu. Festivalna dvora-
na se je z njihovim priho-
dom spremenila v pravi

filmski atelje, kjer smenajo
notranje prizore avstrijskega
filma »Vedno puškarijo raz-
bojniki«. Filmsko zgodbo, ki
pripoveduje o razbojnikih
(sorodna je Jurčičevim Ro-
kovnjačem) in se godi na na-
ših tleh, režira Fritz Antel.
Glavni vlogi pa interpretirata
Paul Horbiger in mlada Beo-
grajčanka Beba Lončar.

Pri vsakem filmu pa so
razen igravcev potrebni tudi
statisti. Dobili so jih kar na
Bledu. Ker nismo smeli po-
kukati v atelje, smo se zado-
voljili s posnetkom blejskih
statistov: Milan Potočnik,
Neda Knaflič, Marija Seseč,
Jože Justin in Emil Radko,
med ostrorom pred festival-
no dvorano. - St. 8.

Kremeljske ure ob polnoči

GLOBUS

• PRVI ČRNI
NAPOVEDOVAEC

Te jeseni se bo na platformi ameriške televizijske mreže ABC prvič pojavil črnci kot napovedovavec. Tako je doletel novi podpredsednik te velike televizijske družbe.

• MODRE UNIFORME

Vicemaršal britanskega letalstva je pojasnil, da angleški letavci nosijo modre uniforme samo zato, ker so bolj ševlji v Moskvi vrgli carja s prestola. Leta 1918 so namreč v angleških skladiščih ostale ogromne količine modrega blaga, ki ga je carska vlada naročila za rusko konjenico. Da ne bi utrpela prevelike škode, je britanska vlada odstopila blago britanskemu letalstvu. Od tedaj torej modre uniforme.

• VELIK KOT DE GAULLE

Novi ameriški ambasador v Parizu je visok meter in 80 centimetrov. Zaradi tega nekateri zlobni washingtonski jeziki trdijo, da je skoraj toliko visok, da bi se lahko pogovarjal z de Gaullem.

• TURIZEM, STROJI, VISKI

Turizem je postal največji izvor deviz za Veliko Britanijo. Preteklo leto so dohodki od turizma znašali kar 52 milijonov funtov. Pet milijonov manj so dobili Angleži za svoje stroje, na tretjem mestu pa je viski, ki jim je prinesel 40 milijonov funtov.

• DOKAZI SIMPATIJ

Po skupini pristašev britanskega fašističnega vodje Oswalda Mosslija, ki se je zbrala k poslušanju govora svojega somišljenika, sodeč, fašisti ne uživajo simpatij otoških prebivalcev. Vsak drugi poslušavec je imel namreč obvezano glavo — dokaz »izrazov simpatij« — Londončanov do vseh, ki sledijo Hitlerjevimi in Mussolinijevimi idejam.

• DRAGO SPANJE

Američanka Helena Queen je zaspala na preokooceanski ladji, ko je pospremila svoje prijatelje. Zbudila se je šele na odprtem morju in potovala do Francije. Sedaj mora plačati karto za tja in nazaj.

• ZADNJI ČAS

Stiri dni pred poroko neke Američanke je 32 povabljenec prejelo naslednje tiskano sporočilo: »Prosim vas, da na vašem povabilu prečrtate ime Luisa Gardenera kot zaročenca in ga zamenjate s Patrickom Lucasom. Čas in mesto poroke ostaneta nespremenjena.«

• SLIKE V KAPELAH

Znanega slikarja Cocteauja so vprašali, zakaj vedno slika svoje slike na stene kapel. Slikar je odgovoril: »Kapele so edine zgradbe na svetu, ki še nimajo poslikanih sten.«

(Nadaljevanje s 1. str.)

funkcijo šefa politične uprave sovjetske armade. Potem je bil ponovno premeščen na enega izmed ključnih sektorjev v Kazahstanu, kjer je bil najprej kot drugi, potem pa kot prvi sekretar CK KP Kazahstana 1956. leta izvoljen za sekretarja CK in člana Prezidijskega CK KP SZ. Za njim je ostalo več kot 30 milijonov hektarov nanovo obdelane zemlje — pred njim pa naloge — postavljene na XX. kongresu Partije o spremembi pomena Sovjetske zveze v najmočnejšo industrijsko deželo sveta.

Na XXII. kongresu KP SZ je bila kot prva naloga postavljena nadaljnje povečanje proizvodnje. Dobitni in prehiteti ZDA ter zavzeti mesto najbolj razvite industrijske dežele sveta — je postalo pojem dežele. Premier Hruščov je postavil tudi rok: leto 1970. Glede na faktor »čas« statistiki izračunali, da bo treba posvečati pozornost vsaki minuti, ker v eni delovni minuti v SZ proizvedejo 300 ton nafte, 1000 ton oglja, 133 ton jekla, en avtomobil, 856 parov čevljev, 12.500 metrov tkanine, 558.641 kWh električne energije itd.

Program prehitevanja ZDA je zasnovan takole: danes znaša vsa sovjetska proizvodnja nekaj nad 60 odstotkov ameriške. Letni ritem porasta sovjetske industrije je tako predviden za 10,6 odstot-

ka. To pomeni, da mora v desetih letih narasti za 166 odstotkov od sedanje ameriške proizvodnje. Po Kennedyjevem programu pa bo ameriško gospodarstvo vsako leto zabeležilo 4,6-odstotni letih.

Statistika pa včasih lahko prevara. Za tistega, ki je v zadnjih letih obiskal SZ, pomenijo več kot številke — trgovine, trgi, ulice. Čas, ko so misli sovjetskih ljudi usmerjali na delo v gozdovih in gradiliščih — ne glede ali so bivali v barakah ali zemljankah — je minil. Sedaj ljudje vse pogosteje mislijo, kako si bodo čim lepše uredili življenje v lastnih stanovanjih, kako bodo najbolje rešili vprašanje odnosov med ljudmi, morale, estetike, duha.

Statistika pa včasih lahko prevara. Za tistega, ki je v zadnjih letih obiskal SZ, pomenijo več kot številke — trgovine, trgi, ulice. Čas, ko so misli sovjetskih ljudi usmerjali na delo v gozdovih in gradiliščih — ne glede ali so bivali v barakah ali zemljankah — je minil. Sedaj ljudje vse pogosteje mislijo, kako si bodo čim lepše uredili življenje v lastnih stanovanjih, kako bodo najbolje rešili vprašanje odnosov med ljudmi, morale, estetike, duha.

• POSEBNA POLICIJA

Občina Saint Tropez je kupila dva helikopterja in jih izročila novemu posebnemu oddelku, v katerem je 50 policajev. Naloga nove službe: da iz zraka spremlja in preganja nudište, ki so postali prava nadloga tega znanega francoskega kopališča.

Dekle z močno voljo

Sestnajstletna Kristina Karlsson iz Gävle na Svedskem je slabotno dekle. Po zunanjem videzu bi ji težko prisodili več kot deset let. Deklica je bila stara komaj šest let, ko je preživela hudo otroško paralizo, ki jo je zadržala v razvoju. Z neverjetno voljo se je lotila urjenja s telesom in zdaj se lahko s težavo giblje. Najbolj srečna je seveda na hrbtu svojega konja, kjer lahko nadomesti svoje telesne hibe. Kot klešče oprijeta sedi v sedlu in jaha. Pravijo, da na Svedskem ni ženske, ki bi ji bila kos v jahanju.

Odkrili so jo povsem slučajno. Lotila se je vadbe in do sedaj se je usedla že okoli 2.000-krat v sedlo. Sedlo je njen drugi dom in konj

najboljši prijatelj. Danes je to dekle z neverjetno močno voljo največja zvezda jahanja na Svedskem.

Rekli so.

»Če bosta De Gaulle in Adenauer enakih misli, bosta videli, da bosta na koncu še mene obdolžila za Napoleonoovo smrt.«

Harold Macmillan,
britanski premier

»Prava Evropa ne more biti niti nacionalistična niti reakcionarna, a to pomeni, da je pogoj zanjo zabod golizma in adenauerizma.«

Pierre Mendes France,
francoski politik

»V družbi, v kateri trgovec lahko postane milijonar, medtem ko učitelj komaj živitvari, mora biti nekaj gnilega.«

U Tan, začasni generalni sekretar OZN

»Občutljivost je prav tako francoska specialiteta kot kuhinja. Toda pri obeh specialitetah obstaja tveganje, da lahko umreži zaradi prebavnih motenj.«

Charles de Gaulle,
francoski predsednik

»Jaz sem diktator proti svoji lastni volji.«

Antonio Salazar,
portugalski premier

SREČANJA Z LJUDMI

Na minulem »Krvjem balu«, ki pomeni konec letne turistične sezone v Bohinju, so v uradnem delu nagradili planšarje, pastirje in sirarje.

Ime ANTON TALAR je bilo kar na dveh nagradnih seznamih. Prvič: prva nagrada (10.000 dinarjev) Zavarovalnice Kranj za zdravljenje in reševanje živine v planini, drugič: nagrada kmetijsko-gozdarske zadruge Srednja vas za prizadevanje pri izdelovanju prvovrstnega sira. Kmalu je odšel z odra in se izgubil v množici. Zato smo ga obiskali v sredo na njegovem domu v Studorju.

Pred več kot 10 leti se je Tone »zastupil« z bohinj-sko tradicijo: izdelovanjem sira. S prvimi skrivnostmi, kako nastajajo »lunkje« v ementalcu, ga je seznanil sirarski veteran Valentin Zagar.

Teliček v rjuhi

• Bi povedali kaj o svojih reševalnih akcijah v planini?

— »Bilo je na planini iz Dednega polja proti Ovčarji, ko pred menoj zazija poldrugi meter široka luknja. Vržem kamen, da bi ugotovil, koliko je globoka. Zaslisiš cingljanje kravjega zvonca. Obvestim tovariše. Spustim se navzdol. Na dnu jame — pokrite s snegom — zagledam teličko. Zavijem jo v rjuho in tovariši potegnemo 80 kg težki »tovor« po škripcu navzgor (škripac: deblo položeno čez luknjo) iz sedem metrov globoke jame.«

• Koliko sira naredite na planini?

— »Letos sem ga v treh mesecih naredil približno tri tone.«

• In strokovno izpopolnjevanje?

— »Sem priučen sirar. V bližnji prihodnosti — pravijo v zadrugi — bomo delali izpite za kvalifikacijo. Tega si zelo želim.«

In tako je bil končan razgovor z 29-letnim Tonetom, ki prosti čas posveti delu doma in v zadnjem času tudi življenjski družici.

STANE SKRABAR

Pet dni po grškem kopnem in morju

V Atene

Zadnjič sem končal s Patrasom, kolikor dinarjev je trasom pa naj danes tudi začnem z njim. Patras je prvo večje pristanišče na grški obali in za turiste je tam dobro poskrbljeno. Se precej stopite iz ograjenega pristanišča, se lahko založite s prospekti in vodiči. Tudi takšjev ne manjka. Avtomobili so veliki, večinoma ameriških znamk, cena za kilometer pa je dve drahmi, približno 60 dinarjev – ne glede na to, koliko oseb se pelje. Toda tudi pri tem je treba računati z grškim načinom kupčije, ki se odvija približno pod temle geslom: postavi najvišjo ceno, morda se ti posreči! Kdor tega ne ve, je bolje, da v Grčiji ne kupi ničesar. Prvo »kupčijo« sem napravil prav v Patrasu. Kupil sem glavnik. Izbral sem na videz solidno trgovino, svetlo in moderno, ker sem ves čas hezavpno gledal na množico trgovin ob cesti, ki imajo več blaga razloženega na vratih in na klopih pred trgovino kot pa v prodajalni. Vstopil sem in s prstom pokazal na glavnik, z drugo roko pa, kako velikega bi rad. Prodajavka, ženska srednjih let, mi je vlijudno pokazala vso kolekcijo glavnikov in mi svetovala neko drugo velikost in kvaliteto, kolikor sem mogel razumeti, zakaj grščina je bila in ostala zame popolnoma tuj jezik. Ko sem se vrnil domov, sem znal šteti do deset in pet drugih besed, to je bilo vse. No, s prodajavko sva se nekako sporazumela za glavnik in pokazal sem ji listek, češ naj mi nanj napiše ceno. Napisala je številko 14, jaz pa sem nevajen tuje valute še vedno v mislih računal z našim dinarjem in sem brez pomisleka zmenjal prvi bankovec za 100 drahem. Prijazen nasmeš in že sem odhiti z novim glavnikom, na katerem je pisalo »hand made« (ročno delo) proti stopnicam, ki vodijo na mestno trdnjavo. Nisem se napravil deset korakov, ko sem začel računati. Stirinajst drahem, sem pomislil, pomnožim

s 33, kolikor dinarjev je drahma v Grčiji vredna, to je nič več in nič manj kot 462 dinarjev, u! Kar obstal sem. Če se prav spominjam, sem si mislil, bi lahko v Kranju kupil za ta denar deset takih malih glavnikov. Če bi vedel, da bom zvečer plačal še tisto večerjo presnetemu Italijanu, bi prav gotovo pobesnel. Da bo mera polna, naj povem še to, da sem kasneje na vročih atenskih ulicah srečal desetletnega fantka, ki je prodajal glavnike po drahmi!

Taka je torej kupčija v Grčiji. Cena, ki jo nastavi prodajavec, se mora vedno takoj zmanjšati na polovico in potem se počasi približata, da pride navsezadnje do vsaj nekoliko realne cene. V kolikor prodajavec ne pristane na mešetarjenje tudi po več poskusih ste lahko prepričani, da je stvar, ki jo nameravate kupiti res toliko vredna in takrat brez pomislekov plačajte ceno, ki jo zahteva, zakaj takrat ne boste kupili mačka v vreči.

HIMNA
Ko smo se pripeljali v Patras, je vse novice prijetno presenetil običaj, ki ga negujejo v tej luki že precej časa. Ko ladja zaplove v pristaniške vode najprej s svetilnika zaigrajo koračnico, prav pred pristanom pa še himno države, pod katere zastavo plove ladja. Sledi še kratek pozdrav mornarjem v njihovem jeziku (srbohrvatskem), kar pa mora vsem članom posadke, ki vsakih osem dni obiščejo Patras že pošteno presediti, saj je precej, kako bi rekel po srcu božajoč, ckratka preračunan na učinek, ki ga lahko napravita mornarja, ki že mesece ni videl doma in svojih domačih. Zdi pa se, da ga mornarji niti ne slišijo, tako kot mi nismo mogli dobro slišati besedila naše himne, ki se jo zdelo vsem precej sumljivo.

ZADEVA JE POJASNJENA

Zgodovina antičnega časa v Grčiji je neminljivo povezana s pederastijo. Mnogi so poskušali razložiti, zakaj je bilo tako, drugi so spet skušali to zanikati, tretji so opravičevali grške filozofe, dramatik, državnike in druge, danes pa se Grki te svoje preteklosti precej otrsajajo in so celo užaljeni, če hoče kdo napeljati pogovor na to. Trdno zatrjujejo, da tega ni več in da oni sploh nimajo zveze z antičnimi Grki itd. Slučajno sem bral Platonov Simpozij, preden sem se odpravil na pot, in sem tako imel neko svoje mnenje o vsej stvari. Cudil sem se kljub vsem vzrokom, ki so jih antičniki navajali, kako so mogli s tako gotovostjo in zagnanostjo dajati moškemu erosu prednost pred ženskim. No, prvi sprehodi po ulicah Patrasa in kasneje Aten so mi dali odgovor na to. V Grčiji s težavo vidiš vsaj povprečno žensko lepoto. Dekleta so majhna, črnkasta in ne vzbujajo prav nobene pozornosti. Zdelo se mi je popolnoma razumljivo, da se Grki niso zanimali zanje. Vendar ko sem nato pričel opazovati moške, se mi je tudi tu zdelo čudno, zakaj njim takšna naklonjenost. Sicer pa vemo, da so bili antični Grki vse drugače razviti, kot so današnji, torej bi se lahko pri tem napravile manjše korekture.

V ATENE

Pristanišče v Patrasu smo zapustili precej pozno popoldne in obvestili so nas, da se bomo peljali skozi Korintski kanal pomoči. Nekaj inozemskih turistov nas je zapustilo in dobili smo nove goste. Polna luna visoko na jasnem nebu je razsvetljevala morje in kmalu po večerji sem se usedel na prednji del ladje, prav na konico, kjer se stikata oba boka. Tako da so mi noge visoke. Topel veter je pihal ladji nasproti in mimo nas so brze manjša grška mesteca, dokler se v daljavi na obeh straneh kanala niso zvr-

Mimogrede smo se ustavili tudi v malem pristanišču ITEA, od koder smo se z avtobusom odpeljali v Delfe. Vožnja ni dolga, je pa lepa in zanimiva. Za ogled kraja pa je potrebno vsaj tri ure časa. (Nekateri opravijo tudi prej, tokrat so bili prvaki v družbi z Američani turisti iz BiH)

stile številne luči Korinta. V kanalu, ki je dolg 6300 metrov in ga ponekod spremljajo na obeh straneh do 79 metrov visoke skalnate stene, smo se vsi zbrali na prednjem delu ladje. Vožnja poteka v tišini. Motorji vozijo z majhno hitrostjo in šumenje vode se sliši mnogo jasneje in močnejše kot na odprtem morju.

V atensko luko Pirej smo prispeli zgodaj zjutraj, vendar po pristaniških pravilih nismo mogli zapluti v pristanišče do šeste ure. Čeprav neprespani, smo jo takoj ob pristaniku in opravljenih formalnostih z vrečkami suhe hrane, ki so nam jo dali na ladji namesto kosila, mahnil po pirejskih ulicah. Stepi za življenje v pristanišču, ki smo mu posvetili več pozornosti šele naslednji dan, smo iskali prevozna sredstva, ki bi nas prepeljala v Atene. Odločil sem se za metro, da bi tako prišel v Atene in se še peljal s podzemeljsko železnico. Moram povedati, da je ta atenski metro prava go-ljuflja, saj gre več nad zemljo, kot pa pod njo in sem bil tako ob dragoceni žuželci.

EN DAN V ATENAH

Vročina ni bila prehuda, sicer pa je bilo še zgodaj. Večina turistov si najprej ogleda Akropolo, od koder tudi najlaže vidi, kje so drugi spomeniki, tako da je kasneje manj iskanja. Večina tudi pride na Akropolo z avtomobili in avtobusi, manjšina, h kateri sem spadal tudi jaz, pa opravi to v 20 minutah peš hoje. V podnožju Akropole je vse polno gostilnic in prodajalnic, ki močno spominjajo na naše Sarajevo ali Skopje v starem delu. Tudi delavnice ne manjka, še posebno bogato izbiro pa imajo ljubitelji filigranstva, vendar je tudi tu treba paziti na mešetarjenje, ker si sicer takoj ob vse devize. Če hočeš v miru pogledati vse templje na Akropoli, moraš plačati 15 drahem za vstopnico, če pa si pripravljen med ogledovanjem prenašati strah, da te bo zdaj zdaj zasačil paznik, lahko skočiš tudi čez ograjo. Za kaj sem se odločil, vam ne povem, a o tem, kako sem si ogledal Atene, pa prihodnjic.

MITO TREFALT

TELEVIZIJA ne škoduje očem

Še vedno verjame, da gledanje televizije in filma škoduje našim očem, da se kvarijo, če bremo pri slabi svetlobi, da se z nošenjem očal oči razvadijo itd. Toda v zadnjem času so vedno močnejši glasovi znanstvenikov, ki so skoraj vse dosedanje trditve postavili dobesedno na glavo. Večurno gledanje filma ali televizije svojim pacientom s slabimi očmi priporočajo, ker pravijo, da je to zelo dobra telovadba za oči. Prav tako nimajo ničesar proti slabi razsvetljavi in še proti marsičem drugemu. No, pa si oglejmo, kako bi nam odgovorili na nekatera vprašanja, ki nas najbolj zanimajo.

KAKO TELEVIZIJA VPLIVA NA OČI?

Razne raziskave so dokazale, da gledanje televizije ne povzroča slabih posledic. Nasprotno. Eden izmed znanih okulistov celo trdi, da gledanje televizije in filma očem koristi kot zelo odlična vaja. Isti zdravnik tudi trdi, da ni utemeljeno mišljenje, da se oči kvarijo, če držimo berilo preblizu oči. Prav tako meni tudi za branje, če ležimo. Pravi, da branje v postelji sicer izzove neprijetnosti, na primer glavobol - nikoli pa ne škoduje očem samim.

OČI PRI VOZNI Z AVTOMOBILOM

Pri vožnji z avtomobilom ne bi smeli gledati samo v eno smer, ampak je treba oči čim pogosteje obračati na levo in desno. Pogled ne bi smel uperiti v eno točko dalj kot dve sekundi, ker sicer lahko pride do slepljivosti, kar je najpogostejši vzrok avtomobilskih nesreč na odprtih cestah.

KAJ PA SONČNA OČALA?

Zdravniki priporočajo, naj sončna očala nosijo samo tisti ljudje, ki jim sonce zares škoduje. No, sonce večini ne škoduje, zato je nošenje sončnih očal predvsem moda. Potrebno si je zapomniti naslednje: škodljivi ultravijoletni žarki lahko poškodujejo oko tudi skozi temna očala.

ALI OČALA SLABIJO OČI?

Doslej še ni bilo dokazano, da očala slabijo ali krepijo vid. Edina znana vloga očal je, da pripomorejo k jasnejši sliki.

Pretirano branje lahko izzove bolečino v očeh ali ob-

čutek neprijetnosti, toda ne vpliva na same oči ali na vid.

ALI LAHKO "REŠIMO" SVOJE OČI?

Znani specialist za oči pravi, da si oči ne bomo prav nič izboljšali, če bomo tako

pazili nanje, da jih bomo čimmanj uporabljali. Oči se prav tako kot prsti, roke, noge ali kakšen drug del telesa toliko bolj degenerirajo, kolikor jih manj uporabljamo.

KAKO KAJENJE IN ALKOHOL VPLIVATA NA VID?

Kajenje in pitje alkohola ne vplivata neposredno na oči, vendar imata svoj vpliv na vid. Pijani ljudje navadno vidijo vse dvojno, kar izzove mnoge nesreče, posebno pri upravljanju avtomobila. Razen tega pretirana uporaba tobaka in alkohola zmanjšuje vidno aktivnost in ustvarja temne zavese pred očmi. To se strokovno imenuje toksilna ambliopija, ki jo je mogoče odstraniti s prenehanjem uživanja tobaka in alkohola.

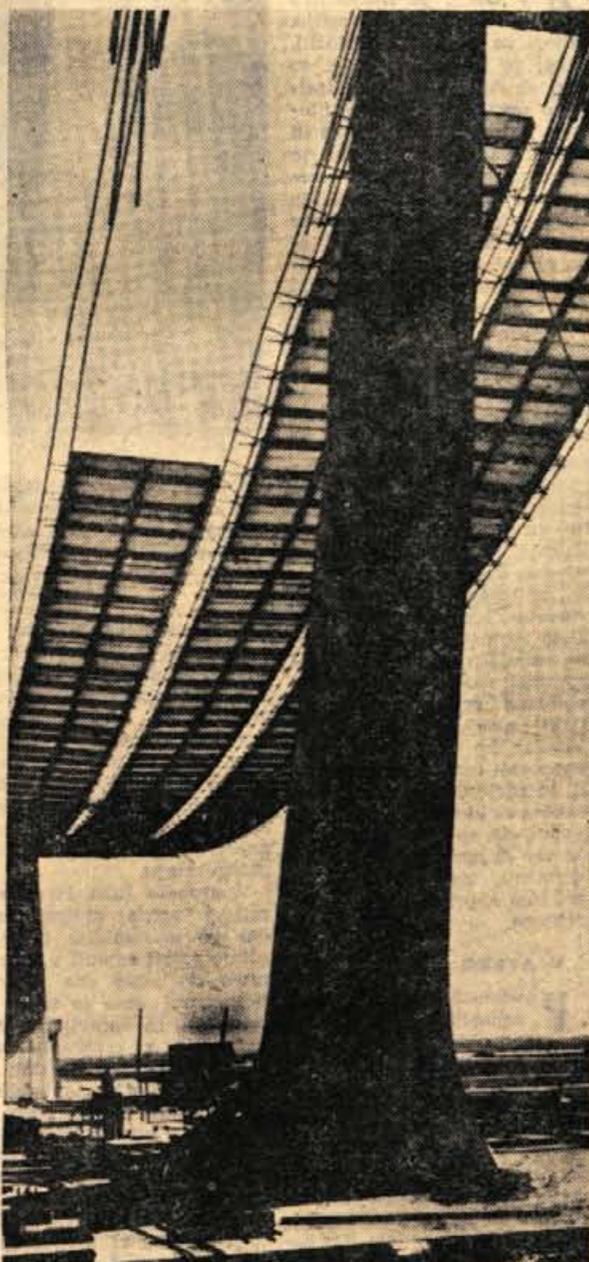
ALI SE MOŠKI IN ŽENSKI VID RAZLIKUJETA?

Pred kratkim so v Chicagu kurje slepote pogosto pompravili poizkus z zenicami, ga.

ki se toliko bolj odpro, s kolikor večjim zanimanjem se ogledujemo neki predmet. Pri tem poizkusu so sodelovali štirje moški in štiri ženske. Najprej so si ogledovali sliko nekega otroka, nato sliko otroka in matere, nato sliko na pol gole ženske in na koncu še sliko na pol nagega moškega. Zgodilo se je prav tako, kot so predvidevali. Zenice moških so se najbolj odprle pri sliki žene, pri ženskah pa je največ zanimanja vzbudila slika otroka in njegove matere, slika moškega pa je prišla šele na drugo mesto.

NOČNA SLEPOTA

Nekatere celice v očesu imajo poseben pigment, ki deluje samo ponoči ali v mraku. Ta pigment pomaga našim očem, da se privadijo na temo. Ta pigment nastaja iz vitamina A. Zato jemanje tega vitamina pri odpravi kurje slepote pogosto pompravili poizkus z zenicami, ga.

Na washingtonskem letališču gradijo zgradbo, ki ima streho podobno visečemu mostu. S tem so premagali velike razpeline med stenami in ustvarili ogromno dvorano. Slika prikazuje stavbo med gradnjo strehe

Najnovejši znanstveni izsledki so ovrgli mnoga dosedanja verovanja o lasnostih našega najdragocenejšega čutila

ZANIMIVOSTI

● STANOVANJSKI NEBOTIČNIKI

V Chicagu bosta kmalu dograjeni dve najvišji stanovanjski zgradbi. Dva 60-nadstropna nebotičnika bosta visoka po 162 metrov in bosta imela 896 stanovanj.

● RADAR ZA SLEPE

Neka ameriška letalska družba je izumila napravo, ki naj omogoči slepim, da odvržejo palico in se veliko svobodneje gibljejo. To je posebna vrsta radarja, s katerim slep človek lahko odkrije predmete pred seboj in se jih izogne.

● GLASBA IZ KRISTALOV

Na nekem festivalu klasične glasbe je bil prikazan tudi nenavaden instrument »kristallum«, ki je izzval občudovanje vseh prisotnih. Podoben je obešalniku, na katerem visi 16 dolgih kristalnih puščic. Pri udarjanju s kristalno paličico po teh puščicah oddaja instrument nenavadno čiste, trepetajoče zvoke.

● REKLAMA

Najnovejši tip angleškega avtomobila je tako majhen, da ga njegovi izdelovalci ponujajo s takole reklamo: »Naši avtomobili so tako majhni, da boste svoje kazni za prometne prekrške plačevali pred sodiščem za mlado-technike.«

● LETO DNI ROBINSON

Neki novinar francoske radio-televizije namerava celo leto preživeti na pustem otoku, ki ga je francoska vlada posodila radio-televiziji za simbolično najemnino enega franka. Novinar je vzel s seboj samo psa, radioaparata pa na otoku noče imeti.

● BANKE IN GRAFLOGIJA

Neka statistika je pokazala, da več kot 15 tisoč ameriških bank redno sprašuje za nasvete grafologe, da bi na ta način zvedele kaj več o mišljenju in značaju svojih strank. Ni znano, če je zaradi tega zmanjšan odstotek nerednih plačnikov posojil.

Nekaj zgodbic z razprodaje najdenih predmetov

● Postal je lastnik petih najdenih koles
 ● «Sefu» ni bilo težko kupiti dežnika
 ● Kje je ostalo rdeče kolo?
 ● 12 gumbov naprodaj, da o denarnici, kjer so bili shranjeni, sploh ne govorimo.

Pisana družina se je minul teden zbrala pred kranjskim gasivskim domom, kjer so na javni dražbi razprodajali najdene predmete. Večina teh ljudi je prišla iz radovednosti, peščica «poslovno» — iz dobičkaželjnosti. Izmed vseh je najboljše (?) kupčijo napra-

vil mož v plavem, ki je neravno vlekel cigaretni dim v pljuča. Ljudje so rekli, da je mehanik in da bo še precej zaslužil, ko bo popravljena kolesa prodal naprej... Dražil je pri vsakem izklicu («Sto dinarjev več!»), vendar se je nekajkrat pustil premagati. Za dva, tri, pet in celo več tisočakov je nazadnje nabral pet ali šest koles. Ob vsaki dobljeni besedni bitki se je zadovoljno smehljajl mimo osmojene cigarete...

Gasivec, ki je na stolu pred množico izklicoval začetne cene najdenih

Da kdo še več?

predmetov, je venomer pomerkoval, ko so mu tekale besede: «Štiri tisoč petsto dinarjev za to kolo! Da kdo še več? Ne bo vam žal.» Besed mu tudi ni zmanjkalo, ko je bila na vrsti avtomobilska zračnica in jo je poceni ponujal — tistim, ki še ne znajo plavati... «Tega denarja je vredna, pa če jo pri prič razrežete otrokom za frače, da bodo pobijali okna...» — Kljub dobri reklami je ni vzel nihče. Prav tako stá brez lastnika ostala ponošen

gumiran plašč in star avtomobilski kolesni obroč, ki je (za začetek) veljal 2000 dinarjev. Gasivec ga je priporočal: «Vreden je! Če ga pri prič peljete na Odpad, dobite zanj tisočaka...!»

Potem je prišlo do prepira. Nekdo je zahteval na dražbo rdeče kolo, na katerem je «pustil svoje oči» — pri ogledu Gasivec na stolu ga je zamaš skušal pomiriti — češ da ga je odpeljal miličnik... Tudi ni na dražbo prišlo «kolo za štiri tisoč petsto dinarjev», ker ga je gasivec (vendar ne tisti s stola) «rezerviral» zase in ga ni imel namena dati dražbi! Tu je zmagalo ogorčeno občinstvo in izklicatelj je zavrnil začetno ceno. Po sto dinarjev je šlo navzgor vse do 9500 dinarjev, kar je bila več kot dvojna cena. Zmagal je gasivec, ki ga je imel namen kupiti že prej...

Hkoncu je šlo, ko je gasivec ponujal ženako polvinilasto denarnico: «Sto dinarjev za denarnico, v kateri je za...», odprl jo je in preštel do 12... 60 dinarjev vrednosti! Ker kupca ni bilo, je povedal, da je v njej 12 gumbov za srajce. Nekdo se je le našel: «Dam 50 dinarjev, če so gumbi res za srajce.» — «Ja, jaz imam

že take...!» je bila gasivčeva pripomba — in je prodal.

Približno tako kot gasivec s kolesom, je hotel napraviti (boste videli, da mu je tudi uspelo) tudi «sef» — tako so ga klicali kupci in radovedneži — v črni halji. Dežnika, na katerega je do konca čakala ženska v ospredju, enostavno niso dali na dražbo; šele medklicji so ga spravili izklicatelju v roke. «Sef» (bil je uradna oseba pri dražbi) je rekel, da je začetna cena zanj 2000 dinarjev!! To je bilo za žensko v ospredju preveč... Lastnik zelenega dežnika je postal «sef» — uradna oseba pri dražbi...

Po končani dražbi sem v mestu srečal možaka, ki je s kolesa (z njim se je z vasi pripeljal na razprodajo) izgubil ogrodje — za 500 dinarjev kupljeno na dražbi. Svetoval sem mu, naj ga da na ramo. «A na ramo? — me je otroče gledal — a' bo šlo tako bal?» — Brkati kofler, ki se nama je pridružil, ko sva «reševala situacijo», je — ko je izvedel, kje je možak dobil nevredni tovor — godrnjal: «Saj se ne izplača. Jaz sem pred leti na dražbi kupil nekaj starih koles, pa sem imel potem vsak dan miličnika v hiši — češ pa ga imamo...!» J. Zontar

Čudne doktorske disertacije

Zadnja leta je prišlo na Japonskem do nenavadnih doktorskih tez. Študent medicine Tosije Osuka je profesorjski komisiji predložil obsežno delo z naslovom «Tehnika pranja posode». Kot pravi v uvodu, je to delo plod osemletnih poskusov in opazovanj z namenom, «da bi odkril napake in dobil najboljše formule.» Osuka je delal raziskave na različnih krajih (v privatnih hišah, gostilnah, barih itd.), in sicer s tem, da je ugotavljal količino bakterij, ki ostanejo na posodah po umivanju. Zanimivo je, da je največ bakterij našel na posodi, ki so jo umivale gospodinje.

Še bolj je nenavadna teza zobozdravnika Masajukija Sebata «Ugrizi na ljudeh». Na 200 straneh svoje knjige opisuje, kako je v zadnjih dveh letih vsako jutro grizel neko ženako — po vratu, ramenih, rokah in spodnjih delih telesa. Sebata je vsak ugriz po nekaj dneh fotografiral (v barvah). Tako je dobil natančno tabelo spreminjanja oblik in barve sledov ugrizov.

Strokovnjaki pravijo, da bo Sebata teza služila kriminalistom, posebno v primerih seksualnih deliktov, ker se po njegovih tablicah lahko točno ugotovi, kdaj je prišlo do ugriza. Novi doktor med drugim pravi, da bi bila njegova knjiga še popolnejša, če ne bi imel težav pri iskanju oseb, ki bi se pustili ugrist!

Za kriminalistiko bo koristna tudi teza Matasake Ona «O odtisih stopal in njihovi zvezi z zločinom». Potem ko je raziskal nad 10 tisoč odtisov, je Ono zaključil, da imajo odtisi zločincev jasno določljive posebnosti in jih je lahko razlikovati od odtisov ostalih prebivancev. «To znanstveno delo», piše v uvodu, «je lahko neprecenljiv pripomoček pri odkrivanju zakrknjenih zločincev.»

Problemu smrčanja je posvetil svojo tezo doktor Takenosuke Ikemacu. Ljudi, ki smarče, je razdelil v štiri osnovne skupine: motocikli, sesalec za prah, kompresor in revolver. Vsaka skupina ima potem še mnoge podskupine, ki jih je dr. Ikemacu podrobno definiral in razdelil. Pravi, da skupino «sesalec za prah» sestavljajo pre-

težno ženske. Rasa in narodnost nimata pri tem nobenega vpliva; japonski smrčalci se tako po ničemer ne razlikujejo od — recimo — francoskih!

Obstaja tudi nekaj tez o striženju in britju, ki pa niso identične, ker vsaka ta «problem» obravnava z drugega vidika.

Česar ne zmorejo lovci Nenavaden lovski plen

Pogosto se zgodi, da ostanejo lovci tudi pri večjih pogonih na divje svinje praznih rok ali pa je lovski plen zelo pičel. Vse je — kot zavrjivo — odvisno od lovske sreče! Prav gotovo pa se ne more nihče ponašati, da je na mah «položil na disko» krdelo divjih svinj. Tokrat je v vlogi lovca nastopil viak. Presenetil je krdelo divjih svinj prav v trenutku, ko so živali nameravale prekorčiti progo blizu železniške čuvajnice v Besnici pri Podnartu. To se je zgodilo v torek, 25. septembra, v zgodnjih jutranjih urah.

Dogodek je prebivavce Podnarta zarana tistega dne hudo razgibal. Seveda ni manjkalo radovednežev; zbirali so se okrog «lovskega plena», ki so ga pripeljali iz Besnice. Marsikaj zanimivega so vedeli povedati.

Neki železničar, ki se je tisto jutro peljal s kolesom v službo, je opazil na železniški progi sumljivo temno gmoto. Radovednost mu ni dala, da si stvari ne bi ogledal od blizu. Naletel je na čuden prizor. Na progi in ob njej je ležalo 7 bolj ali manj poškodovanih divjih svinj. O najdbi je takoj obvestil lov-

ce v Podnartu. Ti so se takoj odpravili proti Besnici. Niso imeli lahkega dela, saj je lokomotiva poškodovala so našli razen ranjenih in zadnji nogi. Živali so postremrtvih živali še 5 mladičev, ki so se skrivali v grmovju ob progi. Ti so ob nesreči mladičev. Ti so že precej

ostali pri življenju, niso pa hoteli zapustiti matere, ki ji je lokomotiva poškodovala so našli razen ranjenih in zadnji nogi. Živali so postremrtvih živali še 5 mladičev, ki so se skrivali v grmovju ob progi. Ti so ob nesreči mladičev. Ti so že precej

odrasli; saj je sleherni izmed njih tehtal okrog 35 do 40 kilogramov.

Bogatega, predvsem pa nepričakovanega lovskega plena so veselji zlasti kmetovavci, pa tudi tamkajšnjim lovci, ce se je menda odvalil od srca velik kamen. Prav v tistih krajih povzročajo divje svinje precejšnjo škodo.

S. S.

Obilen plen brez strela in pasjega laježa

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7, 9, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 29. septembra

- 8.05 Poštarek v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Godalni trio št. 2 v G-duru
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Zabavni kaleidoskop
- 9.50 Od kola do kola
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Uvertura in dva monologa iz Wagnerjeve opere Večni mornar
- 11.30 Dopoldanska vedra ruleta
- 12.05 Kvintet Borisa Kovačiča s pevčema
- 12.15 Kmetijski nasveti - prof. France Verdijan: Več boljnih zelenjadnih sort
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Popularne orkestralne skladbe

12.15 Zabavni ansambli RTV Ljubljana

PONEDELJEK - 1. oktobra

- 8.05 Glasbeni omnibus
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Glasbeni intermezzo
- 15.25 Dubravka Tomšič igra Liszta
- 15.40 Trije izpred sto let
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Ansambel Mojmirja Sepeta
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Jugoslovanski capriccio
- 18.25 Mali klub ljubiteljev popevk
- 18.45 Okno v svet
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.20 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Za ples in razvedrilo

- 22.15 Zabavni ansambli RTV Ljubljana
- 23.05 Zaplesimo v novi teden
- 8.05 Zabavni kaleidoskop
- 8.30 Zaključni prizor prologa in vrtna scena iz opere
- 8.53 Za mlade radovedneže
- 9.25 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
- 9.44 Godalni kvartet v B-duru
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Sprehod po Ljubljani
- 11.26 Z zabavno glasbo vam želimo dober tek
- 12.05 Domače popevke Boruta Lesjaka
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dragan Honzak: Pomen jesenskega sajenja sadnega drevja
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Pisan izbor iz Chopina
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Dvakrat deset
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Arija skozi stoletja
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Orglice igra Andrej Blumauer
- 18.25 Prvi večerni ples
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Iz doline v planino
- 20.45 Kulturna kronika
- 21.00 Razgled: po sodobni glasbeni literaturi
- 22.15 S popevkami po svetu
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Do polnoči pa - v plesnem ritmu

NEDELJA - 30. septembra

- 6.00 Vedro in poskočno za nedeljsko jutro
- 6.30 Napotki za turiste
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.35 Mladi umetniki za naš spored
- 8.50 Glasbeni intermezzo
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.47 Uspavanka matere partizanke
- 10.00 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Promenadni koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana
- 11.30 Mednarodni festival studentskih gledališč
- 11.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Ljubljanski oktet poje pesmi Lovra Hafnerja
- 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Ob zvokih zabavne glasbe

- 8.05 Naša domovina v zborih
- 8.25 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Radošč v delu...
- 9.42 V narodnem tonu
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Sprehod po jugoslovanski literaturi solistične glasbe

TOREK - 2. oktobra

- 8.05 Naša domovina v zborih
- 8.25 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Radošč v delu...
- 9.42 V narodnem tonu
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Sprehod po jugoslovanski literaturi solistične glasbe

- 8.05 Naša domovina v zborih
- 8.25 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Radošč v delu...
- 9.42 V narodnem tonu
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Sprehod po jugoslovanski literaturi solistične glasbe

- 11.26 Tisoč pianih taktov
- 12.05 Slovenske narodne poje Marija Garvoda
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tatjana Stupica: Za jarine moramo orati pred zimo
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prijubijene operne melodije
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
- 15.20 Laurindo Almeida v Latinski Ameriki
- 15.30 V torej na svidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Iz nemške glasbene romantike
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Zabavni orkester Raphaela
- 18.25 Mali klub ljubiteljev popevk
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Glasba za godala
- 20.15 Plesni orkester RTV Ljubljana
- 20.30 Radijska igra
- 21.43 Portret v ministuri
- 22.15 Mozartov večer
- 23.05 Zapoznelim plesavcem

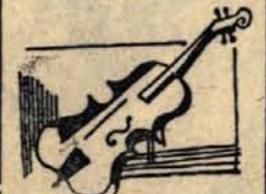
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Glasba za godala
- 20.15 Plesni orkester RTV Ljubljana
- 20.30 Radijska igra
- 21.43 Portret v ministuri
- 22.15 Mozartov večer
- 23.05 Zapoznelim plesavcem

SREDA - 3. oktobra

- 8.05 Romeo in Julija - dramatična simfonija
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Jam-Session v Palladiumu
- 9.45 Temorist Miro Brajnik
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 »Po jezeru bliz Triglava«
- 11.15 Človek in zdravje
- 11.25 Operne uverture
- 12.05 Deset minut s Triom Avsenik
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Mira Puc: O vprašanih selekciji živine
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Uvertura, concertino in suita
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Uvodni prizor opere Dalibor
- 15.20 Poje Ljubljanski komorni zbor
- 15.40 Igra flavstist Hans-Dieter Sonntag
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Intermezzo s hammond orglami
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu

PETER - 5. oktobra

- 8.05 Iz treh oper
- 8.30 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Jutrarnji obisk pri Josephu Haydn
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Tri barve godalnih instrumentov v delih
- 11.25 Petintrideset zabavnih minut
- 12.05 Narodne poje kvintet Niko Stritof
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dušan Terčelj: Delo v kleti po letošnji trgatvi
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Od arije do arije
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Križem po Sloveniji
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Vedra modigra
- 15.30 Odmevi z Balkana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Solist tega tedna

- 18.10 Iz zgodovine Beethov-novega ustvarjanja
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Pojoč mozak
- 21.00 Medium, opera
- 22.15 Romantičnim plesavcem
- 22.50 Literarni nokturno

ČETRTEK - 4. oktobra

- 8.05 »Bosenska pasterala«
- 8.25 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Nekaj odlomkov iz opere »Deseti brat«
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Srečanje z Beo Bartokom
- 11.35 S popevkami po Evropi
- 12.05 Nehama Haendel poje izraelske pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Viktor Bajc: Uporaba plastičnih mas v kmetijstvu
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Antonin Dvořak v svoji ameriški dobi
- 14.01 Iz Gershwinovih preludijev
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Zabavna medigra
- 15.25 Arije in dueti
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Petdeset minut turizma in melodij
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Zasanjana trobenta
- 21.00 Večer umetniške besede
- 21.40 Koncertne improvizacije za violo in godala
- 22.15 Po svetu jazza
- 23.05 Prisluhnite še naši nocojšnji zadnji oddaji

PETER - 5. oktobra

- 8.05 Iz treh oper
- 8.30 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Jutrarnji obisk pri Josephu Haydn
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Tri barve godalnih instrumentov v delih
- 11.25 Petintrideset zabavnih minut
- 12.05 Narodne poje kvintet Niko Stritof
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dušan Terčelj: Delo v kleti po letošnji trgatvi
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Od arije do arije
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Križem po Sloveniji
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Vedra modigra
- 15.30 Odmevi z Balkana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Solist tega tedna

17.45 Plesni karnet

- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Mozart in njegov Don Juan
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Improvizacija in toccata za simfonični orkester
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Jugoslovanske narodne v koncertnih priredbah
- 21.00 Zabavni orkester Arturo Somchano
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Melodije zvenijo v noč
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Nočni koncert

NEDELJA - 30. septembra

- 9.45 Filmska reportaža
- 10.00 Odkritje spomenika ob 20-letnici pionirske organizacije
- 11.00 Kmetijska oddaja
- 11.30 Veter - serijski film
- 11.30 Veter - serijski film
- 17.00 Celovečerni film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 TV helikopter št. 9
- 20.45 Foma Gardijev - sovjetski igrani film

SOBOTA - 29. septembra

- 20.00 Večer pri jugoslovanskih skladateljih
- 21.15 Jazz na koncertnem odru
- 22.15 Sobotni ples
- 12.00 Brahms in Čajkovski
- 13.10 Z velikih opernih odrov
- 14.00 Veselo popoldne
- 14.34 Vrag na vasi - baletna suita
- 15.15 Melodije za razvedrilo
- 20.00 La serva padrona
- 20.45 Od menuta do jazza
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
- 22.15 Simfonija v C-duru

PONEDELJEK - 1. oktobra

- 20.00 Koncert Zagrebške filharmonije
- 21.40 Ameriške popevke

TOREK - 2. oktobra

- 20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih
- 20.30 Mojstrska dela francoske glasbe
- 20.56 Dve gavoti za violino
- 21.00 Vaše melodije
- 21.30 Program UNESCO
- 21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 3. oktobra

- 20.00 Nonet št. 1 opus 32
- 20.32 Mezosopranistka Sonja Drakslerjeva
- 20.44 Razpoloženja, vtisi in spomini
- 21.00 Štirikrat petnajet

ČETRTEK - 4. oktobra

- 20.00 Opatija 62
- 21.15 Simfonični orkester jugoslovanske radio-televizije

PETER - 5. oktobra

- 20.00 Opatija 62
- 21.15 Večer Sergeja Prokofjeva

Televizija

SOBOTA - 29. septembra

- 16.30 Frontno gledališče na Gospodarskem razetavišču

18.00 Borba ob zahodu - TV igra

- 19.00 Kulturne slike
- 19.15 Rezerviran čas
- 19.30 TV obzornik
- 19.30 TV pošta
- 19.45 Kratki film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Koncert ukrajinskega ansambla
- 21.30 Po Jugoslaviji
- 22.00 Ekspedicija - film
- 22.30 Festival italijanskih pesmi

NEDELJA - 30. septembra

- 9.45 Filmska reportaža
- 10.00 Odkritje spomenika ob 20-letnici pionirske organizacije
- 11.00 Kmetijska oddaja
- 11.30 Veter - serijski film
- 11.30 Veter - serijski film
- 17.00 Celovečerni film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 TV helikopter št. 9
- 20.45 Foma Gardijev - sovjetski igrani film

PONEDELJEK - 1. oktobra

- 18.30 Kobilja jarka - lutkovna igra
- 19.00 Beogradska kronika
- 19.30 TV obzornik

19.45 Tedenski športni pregled

- 20.00 TV dnevnik
- 2.030 Ekran na ekranu

TOREK - 2. oktobra

Ni sporeda!

SREDA - 3. oktobra

- 18.00 TV slikanica
- 18.15 V mestecu veseljakov - lutkovna igra
- 19.00 Rezerviran čas
- 19.30 TV obzornik
- 19.30 Sovjetski dokumentarni film
- 19.45 Lotto in športna prognoza
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Portreti in srečanja
- 21.00 Svetovni kongres magikov

ČETRTEK - 4. oktobra

- 10.00 TV v šoli
- 18.00 Mendov spored
- 19.00 Zagrebški tehnik
- 19.30 TV obzornik
- 19.30 Spomini
- 19.45 Kratki propagandni film
- 20.30 Festival zabavnih melodij Opatija 62

PETER - 5. oktobra

- 18.00 Kulturna panorama
- 18.30 S poti po Ceylonu
- 19.00 S kamero po Afriki

19.30 TV obzornik

- 19.30 Mala tv univerza
- 19.45 Propagandna oddaja
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Festival zabavnih melodij Opatija 62

Kino

SOBOTA - 29. septembra

- CENTER - francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 18. in 20. uri; premiera amer. filma VSE ZA SMEH, ob 22. uri
- STORŽIČ - ameriški barvni film AFRISKI LEV ob 10. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 15. uri, angleški film ULICA BREZ DREVES ob 17. in 19. uri
- Cerkilje KRVAVEC - ameriški barv. v film VRTOGLAVICA ob 19.30
- Visoko - šved. film POUK O LJUBEZNI ob 19.30

NEDELJA - 30. septembra

- CENTER - premiera domačega filma DR ob 14. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 18. in 18. uri
- STORŽIČ - slovenski film NA SVOJI ZEMLJI matineja ob 10. uri, angleški film ULICA BREZ DREVES ob 17. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 19. uri, premiera ital. barv. CS filma KITAJSKI ZID ob 21. uri
- SVOBODA - ameriški film VSE ZA SMEH, ob 14. uri; in 20. uri, jugosl. franc. CS film NE UBIJAJ ob 18. uri
- Cerkilje KRVAVEC - ameriški barv. film VRTOGLAVICA ob 16. in 19. uri
- Naklo - nemški barv. v film TI SI MOJA PESEM ob 18. uri
- Preddvor - šved. film POUK O LJUBEZNI ob 15.30
- Podbrezje - švedski film POUK O LJUBEZNI ob 19. uri

PONEDELJEK - 1. oktobra

- CENTER - ital. barv. CS film KITAJSKI ZID ob 15.30, ameriški barv. CS film SAVONARA ob 17.30 in 20. uri
- STORŽIČ - domači film DR ob 10., 15., 17. in 19. uri

TOREK - 2. oktobra

- 20.00 TV dnevnik
- 2.030 Ekran na ekranu

SREDA - 3. oktobra

- 18.00 TV slikanica
- 18.15 V mestecu veseljakov - lutkovna igra
- 19.00 Rezerviran čas
- 19.30 TV obzornik
- 19.30 Sovjetski dokumentarni film
- 19.45 Lotto in športna prognoza
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Portreti in srečanja
- 21.00 Svetovni kongres magikov

ČETRTEK - 4. oktobra

- 10.00 TV v šoli
- 18.00 Mendov spored
- 19.00 Zagrebški tehnik
- 19.30 TV obzornik
- 19.30 Spomini
- 19.45 Kratki propagandni film
- 20.30 Festival zabavnih melodij Opatija 62

PETER - 5. oktobra

- 18.00 Kulturna panorama
- 18.30 S poti po Ceylonu
- 19.00 S kamero po Afriki

VSE ZA SMEH, ob 15., 17. in 19. uri

- Jesenice »RADIO«
- 29. septembra do 1. oktobra jugoslovanski film SASA
- 2. do 5. oktobra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN
- 4. do 5. oktobra amer. barv. CS film VOZOV NA ZAHOD

Jesenice »PLAVŽ«

- 1. do 2. oktobra jugoslovanski film SASA
- 3. oktobra amer. barv. CS film VOZOV NA ZAHOD
- 4. do 5. oktobra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN
- Zirovnica
- 29. septembra ruski barvni film ZORANA LEDINA II. del
- 30. septembra nemški film 1000 OČI DR. MABUSE
- 3. oktobra - jugoslovanski film SASA

Dovje

- 29. septembra nemški film 1000 OČI DR. MABUSE
- 30. sept. ruski barv. film ZORANA LEDINA. -
- 4. oktobra jugoslovanski film SASA

Koroška Bela

- 29. septembra franc. film GLEJ SVOJE DELO DANIELA
- 30. septembra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN

1. oktobra argentinski film

- VODJA TOLPE
- 2. oktobra ruski barv. film ZORANA LEDINA III. del
- Kranjska gora
- 29. do 30. septembra franc. film NATALIJA
- 2. do 3. oktobra angl. film TOMMY STEELE POJE

Kropa

- 29. septembra češki film VOLČJA JAMA ob 20. uri
- 30. septembra amer. barvni film DOBER DAN ŽALOST ob 16. in 20. uri

LJUBNO

- 29. septembra amer. barvni film ZLOMLJENA ZVEZDA ob 20. uri
- 30. septembra amer. barvni film ZLOMLJENA ZVEZDA ob 16. uri

Duplica

- 29. septembra barvni film PETROGRAJSKE NOČI ob 19. uri
- 30. septembra barvni film PETROGRAJSKE NOČI ob 15., 17. in 19. uri

Skofja Loka »SORA«

- 29. septembra domači VV film MEDALJA S TREMI SRCI ob 18. in 20. uri
- 30. septembra domači VV film MEDALJA S TREMI SRCI ob 17. in 20. uri
- 30. septembra ruski film KAMENITI CVET ob 9.30. uri

Radovljica

- 29. septembra amer. barvni CS film PLAVOLASI ANGEL ob 20. uri
- 30. septembra amer. barvni CS film PLAVOLASI ANGEL ob 16. in 20. uri

30. septembra ameriški film

- GOLO MESTO ob 18. uri
- 30. septembra franc. jug. barvni film NEVIHTA ob 10. uri matineja
- 2. oktobra francoski film PREHOD PREKO RAINE ob 20. uri
- 3. oktobra francoski film PREHOD PREKO RAINE ob 17.30 in 20. uri

Nogavice

Skrbeti moramo, da so nogavice vedno cele in čiste. Nove nogavice vedno najprej splaknemo v mlačni vodi. Umazane nogavice ne pustimo dolgo ležati, hitro jih operimo. Preden nogavice obujemo, jih zvijemo do pet, natakemo na stopalo, potem previdno potegnemo na roko. Nogavice ne sušimo na soncu ali v bližini peči. Tudi likamo jih nikoli. Nogavica bo dlje vzdržala, če si bomo vsak dan umivale noge.

Recepti

LIMONINO MLEKO

1/4 l vode, 1/2 l mleka, sok od 1/2 limonine lupinice in sladkor po okusu. Vodo zmešamo z mlekom, to prevremo in dodamo dobro umito in nastirano limonino lupinico; pijačo shladimo, dodamo limonin sok in sladkor. Nato mešamo, da se mleko le narahlo sesiri.

Jabolčno-vinska krema

5 rumenjakov, 1/4 l belega vina, 100 g sladkorja in malo naribane limonine lupinice mešajte nad soparo. Mešajte toliko časa, da se prične gostiti. Nato pridajte 8-10 žlic jabolčne čežane in žlica rumna ter dobro premešajte in postrežite.

POLNJEN PARADIŽNIK

Skuto začinite s papriko, soljo in čebulo ter s to zmesjo napolnite izpraznjena, s soljo in poprom začinite paradiznike.

Negovanje nohtov

Ce postrižemo nohte s škarpami in si jih očistimo, nam uspe, da so nohti čisti, niso pa pravilno negovani. Najbolje za nohte je, da jih s pilico akrajšamo. Pilimo pa vedno v eni smeri - od strani k sredini. S tem preprečujemo, da bi se nohti delili in lomili. Naredimo si lepo ovalno obliko. Pazimo, da pri straneh ne zaidemo pregloboko. Nato je prav, če si nohte okopljemo v milnici, da se temeljito očistijo. Nato jih izbrisemo in kožico porinimo nazaj. Ne strizite je s škarpami! Noht lahko takoj v začetku že poškodujete in ko zraste, ima razne napake.

Moški lahko uporabljajo za piljenje nohtov močnejše pilice. Njihovi nohti so namreč dosti manj občutljivi. Saj imajo le redko opravka z milnico, pranjem in pomivanjem posode. Zato so njihovi nohti tudi dosti trši.

Raglanovi rokavi so še vedno priljubljeni pri italijanskih modnih kreatorjih. Kostim ima kratko tallirano jopico in ovratnik iz kožuhovine

Zakaj otrok joka

Marsikatera mati je včasih pri negovanju prvega otroka zaskrbljena zaradi njegovega joka. Ne zna si razložiti, zakaj otrok joka, pa čeprav je suh in sit.

Ste kdaj že opazovali otrokov jok? Čeprav ima šele nekaj mesecev, že zna jokati na več načinov. Če pazljivo poslušamo, bomo kaj lahko ugotovile vzrok njegovega joka. Otrok drugače joka, če je lačen ali moker. Poseben je njegov jok, če je bolan. V boleznih je otrokov jok razdražljiv. V tretjem ali četrtem mesecu starosti zapazimo, da ne joka otrok samo zaradi svojih fizioloških potreb, marveč da vzbudi pozornost. Ko ga vzamemo v naročje, preneha, razen pri lakoti se jok ne bo potešil. Za otrokov razvoj je potrebna tudi toplina in varnost, ki jo najde v materinem naročju. Seveda je pretirana nežnost zopet nevarna, da otroka ne razvadimo. Ni potrebno, da bi ves prosti čas sedeli ob otroku. Otroci štiri ali petih mesecev se že ure dolgo lahko sam igra. Ste ga že kdaj opazovali, kako ga zaposlijo njegovi prstiki?

Prvih šest tednov otrok joka, če so plenice mokre ali umazane. Zaradi istega razloga lahko otrok joka, ne da bi se zbudil. Po šestih tednih ne joka več zaradi mokrih plenice, nekateri strokovnjaki celo trdijo, da je otroku v tem razdobju vseeno, ali je moker ali suh. Ta brezbriznost, ki traja do 16. meseca, je normalen pojav. Po prvem mesecu starosti uvede otrok neki nov način joka, in sicer preden zaspi. Zmotno je, da bi mislili, da joka zato, ker je lačen. Razvila se mu je neka nova sposobnost. Morda je bil razgovor v sobi preglasen ali pa ga je motila luč. Ko otrok postaja starejši, na take motnje ne reagira več z jokom. Svoje zahteve izraža z mimiko in gibi. Seveda ima vsak otrok za to svojevrstna znamenja. Zato naj ga mati dobro opazuje, da bo lahko ugodila željam.

Otrok, ki je star pet mesecev, bo jokal, če pridemo v sobo, ne da bi mu posvetili pozornost. Nekaj mesecev starejši bo jokal, če se pred njim pojavi drug otrok. V tej starosti že zbira prve izkušnje. Zato je po-

trebno, da otroku govorimo, da se mu smejemo in da mu zapojemo.

Zanesljivost v kretnjah

Neko dekle petindvajsetih let je dejalo, da se v družbi ni moglo nikoli razviti. Mučil jo je stalen, neprijeten strah, da je nerodna. Vsaka kretnja, ki jo je naredila, se ji je zdela smešna in imela je občutek, da jo vsi ljudje vedno gledajo s pomilovanjem.

S trudom ji je uspelo, da je sedaj sproščena v obnašanju in da je odpravila komplekse. Kako? Pred velikim ogledalom je hodila s knjigo na glavi in se učila hoditi. Opazovala je svoje kretnje in držo. Napake je popravljala in po nekaj mesecih se je počutila dobro, zakaj kretnje so zanesljive in nazavne.

Mali nasveti

Krompirjeve olupke porabimo (osušene), da z njimi podkurimo.

Iz starih moskih nogavic si lahko izdelate vrečice, ki so jih boste poslužile pri prijemanju vroče posode na štedilniku.

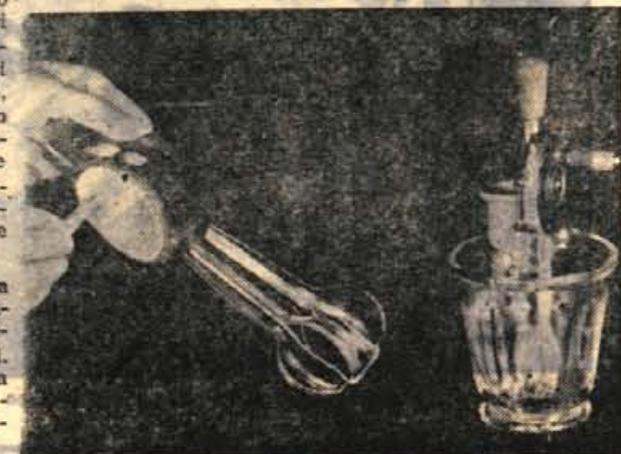
Iz stare obleke ali bluze si lahko napravite vrečice, ki se v gospodinjstvu vedno rabijo (za spravljanje nogavic, čevljev itd.).

Linoletj očistite z mokro krpo in ga premažite s kremo Vix.

Oblačila za deklice

Ne moremo trditi, da bi bila moda otroških oblačil svojo pot. Je prav sorodna z modo za odrasle, le barve tkanin so živahnije. Zato se prav lahko ukroji model za deklico, ki je sicer namenjen odrasli ženi. Pri izbiri tkanine in kroja bomo seveda

Za pedikiranje se uporabljajo različni instrumenti. Nohte na nogah pristrižemo vodoravno in pazimo, da pri koncih ne pristrižemo preveč. Kožice na nohtih prav tako ne odstranjujemo. Pori-nemo jo samo nazaj.

in kroja bomo seveda mislile na praktičnost in udobnost. Priporočljive so tkanine, ki se lahko lepo perejo in likajo. Moramo vedeti, da se perilo in obleka deklice precej zamaže. Poleti imamo vrsto pralnih blagov, ki jih lahko izberemo za obleke, pozimi pa je to vprašanje bolj pereče. Mačnejše tkanine je težje negovati in skrbeti, da so čiste. Zato je zelo primerno oblačilo, ki ima velik ovratnik izrez in pod katerim se lahko nosijo bluze in pulji. Ko so dnevi že toplejši, so bluzice krojene iz pralnih tkanin, v zimskih dneh pa jih nadomestijo

flanclaste ali volnene. Če je oblačilce enobarvno, je bluzo lahko večbarvna ali s priljubljenim krojem vzorcem. Tako se lahko bluze in pulji pogosto zamenjajo in so oblačila, ki pridejo v dotik s kožo, vedno čista. Ni pa s tem predlogom ugodno rešeno samo higiensko vprašanje, ampak s tem ustrezemo tudi dekličini želji po spremembi.

BERLIN za jesen in zimo

Znano nam je, da so tudi v Berlinu modni postavljavci, ki želijo vedno kaj novega in hočejo ustreči ženskam.

Berlinski kreatorji so izbrali za zimske plašče tudi klasično ozko linijo in so si glede tega enotni s Parizom. Modna barva je pri njih rjava v vseh odtenkih. Razen rjavega tona pa so si utrle pot v letošnjo kolekcijo še naslednje barve: biljardno zelena, rdeča pečatnega voeka in živo modra. Nekateri kreatorji se navdušujejo nad pariškimi "šal ovratnikom" in so ga povzeli, drugi vztrajajo pri športnem, moškem. Rokava so vstavljena in pripomo-rejo k videzu oglatih ramen.

Tudi kostimi imajo vstavljene rokave, krila so zvončasta ali s športnimi visokimi gubami.

H kostimom se nosijo pulji z visokimi ovratniki ali bluze iz nežnih tkanin. Bluze so, ali športne ali kokejno ženske polne naborkov in pentelj.

Pri nekaterih kostimih se je pojavil pas, ki pa ne sme biti zadržan, pač pa samo rahlo privezan.

KAKO JEMO HRENOVKO?

Ko jemo hrenovko kar lepo z roko, se morda zaskrbljeno vprašamo, ali sploh smemo tako, ne da bi uporabili nož ali vilice. Če smo v lokalu, kjer nam postrežejo k zaželeni hrenovki tudi pribor, se ga bomo seveda tudi poslužili. Če bomo pa jedli kar stoje ob servisni mizi, jo mirno primimo v roke.

Filmski vrtiljak

Novo v filmskih ateljejih

HOLLYWOOD

Joanne Woodward bo prvič po svoji odlični igri v »Treh Evinih obrazih« oblikovala zahtevno in pomembno vlogo. Producent Jerry Wald (ki pa je medtem - star 49 let - umrl) ji je zaupal vlogo v filmu »Zena v juliju« družbe 20th Century Fox. Gre za filmsko verzijo gledališke igre Williama Ingea »Izgubljene rože«. Režira Franklin Schaffner, v ostalih vlogah pa nastopata mladi Richard Beymer, ki je pred tem igral glavno vlogo v »Avanturah mladeniča« po Hemingwayu, in Claire Trevor.

Joan Crawford je nosilka glavne vloge v drami iz bolnice za duševne bolezni - »Strežniki«, njena soigravca sta Robert Stack in Polly Bergen. Režira Hall Bartlett za družbo United Artists.

Walt Disney snema nadaljevanje svojega fantastičnega filma »Raztreseni profesor«, v katerem je profesor izumil novo umetno snov, s katero je premagal gravitacijo. V nadaljevanju te komedije pa dobi sina iz »antigravitacijske snovi«. Tak je tudi naslov filma: »Sin iz flubbera«, ki ga režira Robert Stevenson in v katerem igrajo Fred MacMurray, Nancy Olson in Charles Ruggles.

FRANCIJA

Jean Paul Belmondo igra v svojem najnovejšem filmu policijskega obveščevalca. Gre za delo »Le Doulos« (po

naše bi rekli »Spicelj«) režiserja J. P. Melvillea, ki pravi, da bo skušal napraviti tragedijo na temo žrtvovanja. Zločinca, ki v svojem najboljšem prijatelju, ki mu je popolnoma zaupal, spozna policijskega obveščevalca, igra Serge Reggiani.

Znani komik Darryl Cowl igra v družbi s Pierrom Brasseurjem in Francis Blanché v novem zabavnem filmu Marca Allegreta »Odvratni carinik«, ki ga snemajo v Marseillesu.

Popularni pevec Charles Aznavour se pripravlja na vlogo v filmu »Ameriška podgana«, v katerem mu je Jean G. Albicocco določil za soigravko svojo ženo Marie Laforet.

VELIKA BRITANIJA

Albert Finney, ki smo ga pred kratkim imeli priložnost videti v filmu »V soboto zvečer - v nedeljo jutraj«, igra zdaj naslovno vlogo v novem delu Tonyja Richardsona »Tom Jones«. Scenarij po romanu Henryja Fieldinga je napisal John Osborne. Sinnevevi soigravki sta Susannah York in Edith Evans.

V deželi kriminalke snema po svojem televizijskem monologu prirejeno kriminalko »Mali, žalostni svet Sammyja Leeja« režiser Ken Huggens. Igrajo Anthony Newly, Robert Stephens in Elizabeth Mac Lennan.

Znana pevka in igravka Judy Garland je spet stopila

pred kamere. Režiser Ronald Neame ji je zaupal glavno vlogo v filmu »Samotni oder«, drami z glasbenimi vložki. Njena partnerja sta Dirk Bogarde in Jack Klugman.

ITALIJA

Pri naših sosedih Luchino Visconti še zmeraj snema svojega »Leoparda« z Burtom Lancasterom, Alainom Delonem in Claudio Cardinale. Federico Fellini pa je končal svoj novi film, ki pa je še kar brez naslova. Kot je znano, igra glavno vlogo spet Marcello Mastroianni, ob njem pa CC, Anauk Aimée in Sandra Milo.

ZAHODNA NEMCIJA

V Berlinu snema Georg Marischka »San Michele« po A. Muntejevem romanu z

O. W. Fischerjem in Rosanno Schiaffino v glavnih vlogah. Crud Jürgens pa bo oblikoval glavno vlogo v najnovejši verziji »Beraške opere«, nemško-francoski koprodukciji v režiji Wolfganga Staudteja. Razen Jürgensa bomo imeli priliko videti še Pascale Petit, Melino Mercuri, Charlesa Aznavourja in Walterja Gillerja.

JAPONSKA

Za najboljšega japonskega režiserja od Akire Kurosawe naprej velja Susumu Han. Njegove »Falote«, film o mladoletnih prestopnikih, so predvajali v informativni sekciji na letošnjem canneskem festivalu. Film »Polno življenje«, zgodba o dekletu, ki začne živeti, pa je zastopal Japonsko na letošnjem festivalu v Berlinu.

SOVJETSKA ZVEZA

V studijih »Mosfilma« so posneli film »49 dni«, v katerem so obnovili junaštvo štirih sovjetskih mornarjev, ki so leta 1960 preživeli 49 dni na odprtem morju Tihnega oceana in jih je potem rešila ameriška letalonosivka. Režiral je Henrik Gaba.

Režiser Mihail Kalik je v filmu »Človek gre za soncem« pospremil fantiča, ki se napoti zjutraj »okoli sveta in nato k soncu«, pa ga večer še vedno zateče v domačem mestu - toda bogatejšega za srečanja z mnogimi dobrimi ljudmi, z njihovim rojstvom, smrtjo, delom, ljubeznijo...

DOMA

Po scenariju Antona Ingoliča bo za zagrebško podjetje »Jadrans-film« režiser Mate Relja posnel film »Nevarna pot«. Zgodba filma je pot dveh mladih internirancev iz taborišča nekje na severu Evrope v domovino - Slovenijo.

Olivera Marković bo odigrala glavno vlogo v filmu »Možje«, ki ga bo za »Lovčen film« iz Budve zrežiral Milo Dukanović po scenariju Julija Najmana in Miroslava Milanovića. Njen soigravec bo Slobodan Perović.

DUSAN OGRIZEK

Filmske zanimivosti

SOCNI NASLOVI

Ni samo za naše distributerje značilno, da radi naslove tujih filmov tako priredijo, da so bolj »sočni« in tako bolj vlečejo. V Franciji so n. pr. ameriški film »Ljubi, vrni se« z Dorris Day in Rockom Hudsonom hladnokrvno (ali pa vročekrvno!) prekrstili v »Pižamo za dva«...

ABSTRAKTI FILM

Angleški umetnostni kritik Lawrence Alloway, ki je vnet zagovornik abstraktnega slikarstva, literature in celo filma, se je pred kratkim vrnil iz Amerike v domovino. Vendar njegovi sootočani upajo, da jim ne bo postregel s čim podobnim kot leta 1957. Takrat je organiziral predstavo »abstraktnega filma« z naslovom »Hura za de Sadea« in številni publiki 50 minut kazal prazno platno. Po predstavi jim ni vrnil denarja.

DOKTOR CHARLIE

Charlie Chaplin je med svojim obiskom v Angliji kar dvakrat obšel tradicionalno akademsko oblačilo - univerzi v Oxfordu in Durhamu sta mu namreč podelili naslov častnega doktorja literarnih ved. Ob tej priliki je Chaplin povedal, da namerava posneti nov film, ki bo čisto nekaj originalnega! Pred povratkom v Svico, kjer piše svoj življenjepiš, so ga prosili za televizijski intervju. Toda Charlie je odklonil, češ da je videl, kaj so s televizijskimi intervjuji napravili njegovim prijateljem. Povedal je tudi, da svojim otrokom ne pusti gledati televizije, ker bi rad, da bi imeli nekaj svoje domišljije.

Mlada sovjetska igravka Larisa Lužina, za katero je »Cinemonde« ob filmu »V vse vetrove« na canneskem festivalu zapisal: Obraz, ki bo jutri slaven!

»Glavno zaradi tega! Kaj je bilo zvečer? Topel junjski večer. Ali boste na tak večer hodili okrog v rekavcih? Saj bi vzbudili pozornost. Ker pa vozni red ne odkriva nobenih prstnih odtisov, jih je moral lastnik skrbno zbrisati. Nedolžen človek bi bil prstine odtise pustil — Kriv pa ne. Iz tega sledi, da ga je naš prijatelj morjavec pustil na pultu nalašč — kljub temu pa vseeno je sled. Vozni red je treba nekeje kupiti, nekdo ga mora nositi v žepu — vse to pa torej le nudi neke vrste možnosti...«

»Mislite, da bi na ta način le lahko našli kaka oporišča?«

»Odkrilo vam povem, Hastings, prav posebno dosti upanja nimam. Ta človek, ta neznan X je očitno precej domišljav na svoje sposobnosti. Ne smemo si utvarjati, da bo zapustil sledove, ki bi jim kar teži nič rjeni lahko sledili.«

»Torej nam vozni red ne pomaga dosti?«

»Ne tako kot vi mislite!«

»Pa vendar nekako?«

Poirot ni takoj odgovoril. Potem pa je počasi dejal: »Odgovor na to je — da. Storišče je neznan, zavil je v temo in hoče v temi ostati. Po vsej priliki pa si ne more kaj, da ne bi sam vrgel svetlobe nase. V nekem smislu ne vemo o njem ničesar — v drugem pa kar precej. Vidim ga, kako se počasi oblikuje v postavo — možak, ki uporablja dober pisemski papir, možak, ki bi rad uveljavil svoj lastni jaz, svojo osebnost. Vidim ga kot otroka: bil je zapostavljen, nihče ga ni upošteval — vidim ga, kako je zrasel z občutkom manjvrednosti — kako se bori proti domnevni krivici, zamisljam si ga, kako se bori z notranjim nagonom, da bi se povzpел, da bi vzbudil splošno pozornost — in kako postaja ta njegov nagon silnejši in vedno močnejši, kako ga dogodki tiščejo k tlom, kako prilike kopljuje nanj nova ponižanja. Toda v njegovi notranjosti tli škra, da bi zažgala sod s smodnikom...«

»Vse to ni nič drugega kot domneve,« sem dejal. »Vse to nam ne pomore naprej!«

»Torej bi raje imeli črk in pepel in na poseben način podkovane čevlje? Koš vedno. Vendar pa menim, da bi si lahko zastavili nekaj praktičnih vprašanj: Cemu vozni red? Cemu Mrs. Asher? Cemu ravno Andover?«

»Življenje Mrs. Asherjeve je potekalo, kot se zdi, brez vsakršnih dogodkov,« sem premišljal glasno. »Razgovor s Partridgeom in Riddellom naju je razočaral, nič več nisva zvedela, kot sva že vedela prej.«

»Pošteno povedano, si jaz tudi nisem mnogo obetal od tega razgovora. Vendar pa nisva smela pustiti vnevar možnosti, da bi mogel biti eden izmed njiju morivec. In še zdaj ne moremo reči, da je pribito, da ni ta ali oni od njiju morivec.«

»Ta veliki, brutalni dedec morda — Riddell,« sem dejal.

»Oh, jaz sem pa odločen vsekakor oprostiti Riddella vsake krivde. Razburjen je bil, razgrajal je, videli je bil nemiren...«

»Saj ravno to kaže...«

»... človeka, ki je živo nasprotje moža, ki naj bi pisal ABC pismo. Domišljavoost in samozavest sta lastnosti, ki ju moramo iskati.«

»Nekoga, ki se poveličuje, bahača?«

»Mnogo je ljudi, ki za zmučenostjo in za ustaljenostjo skrivajo mnoge nečimrnosti in samozadovoljstva.«

»Torej ste mnenja, da bi neznan Mr. Partridge...?«

»On bi prej utegnil biti tak tip. Več se pa ne da reči. Vsekakor se on bolj vede tako, kot bi se vedel pisec pisma — gre takoj na policijo, tišči se v ospredje, veseli se svoje važne vloge.«

»Torej mislite —«

»Nikakor ne, Hastings! Jaz osebno sem mnenja, da storišče ni iz Andovera, vendar ne smemo, kot sem že rekel, pustiti prav nobene možnosti vnevar. Jaz tudi dosledno govorim o »njem«, čisto lahko pa bi bila tudi ženska.«

»Nemogoče!«

»Način izvedbe kaže na možkega, priznam. Toda anonimnih pisem so napisale več ženske kot moški, tega tudi ne smeva pozabiti!«

Nekaj časa sva molčala, potem pa sem vprašal: »Kaj pa bova zdaj počela?«

Poirot se je smehljaj: »Ničesar, dragi moj podjetni prijatelj, nič!«

»Kaj, nič?« Bil sem razočaran.

»Saj nisi nič čarovnik! Kaj pa bi hoteli, da naj počnem?«

»Zamisljal sem in bilo mi je težko kaj reči na to vprašanje. Kljub temu pa sem bil prepričan, da je nekaj le treba storiti. «Vozni red imamo, pisemski papir, kuverto...«

»V tej smeri bomo vsekakor storili vse, kar se da. Policija ima vse pripomočke za take preiskave pri roki. Če se na ta način da kaj odkriti, bodite prepričani, da bo policija odkrila; le brez skrbi!«

S tem sem se pač moral zadovoljiti. Naslednje dni se je Poirot prav posebno izogibal vsem poskusom, da bi napeljal pogovor na andoverško zadevo, če pa sem se je jaz lotil, je nejevoljno odkimal.

Na tihem sem mislil, da vem zakaj. Poirot je bil poražen — ABC ga je izzval in — zmagal. Moj prijatelj, navajen na nepretrgane uspehe, si je ta udarec po vodi zelo gnal k sreči, tako zelo celo, da ni ni mogel o zadevi govoriti. To je sicer bila poteza malenkostnosti pri tako velikem možu, toda saj utegne najbolj treznemu možu uspeh nazadnje zmešati glavo. In njemu jo je mečal leta in leta. Nič čudnega tedaj, če so se končno vendarle pokazale posledice.

Obzirno sem tedaj upošteval to slabost in zadeve nisem več omenil. Iz časopisa sem zvedel o prvi obravnavi pri ogledu, ki je bila hitro končana. ABC pisma sploh niso omenili in sodba porotnikov se je glasila: »Umor izvršen od ene ali več neznanih oseb.« Časopisje je zadevi posvečalo le malo prostora, ker se iz nje ni dalo napraviti kaj bolj senzacionalnega.

Ce povem po pravici, je tudi pri meri stvar kmalu utonila v pozabo, deloma zato, ker sem Poirotovo ime le nerad spravil v zvezo z neuspehom. Toda 22. julija sem se zadeve spet spomnil. Poirot nisem videl nekaj dni. Konec tedna sem prebil v Yorkshiru, v ponedeljek popoldne pa sem se spet vrnil v London. Čez šestih je dospelo pismo. Spominjam se, kako je Poirot nenadoma globoko zavzdihnil, ko je odpiral kuverto.

»Tu jel,« je dejal, ker sem ga, ne da bi kaj razumel, debelo gledal, je dopolnil: »Drugo poglavje zadeve ABC.«

Sirmel sem vanj še vedno, ne da bi se mi posvetilo. Na Andover sem bil čisto pozabil.

»Berite!« mi je rekel Poirot in mi ponudil pismo. Bilo je popolnoma tako kot prvo, pisano na enakem papirju in z istim strojem.

Ljubi Mr. Poirot!

No, kaj pa zdaj? Ena proti nič zame, kaj? Tisto v Andoveru ni bilo od muh, kajne? Toda šale še ni konec, ta šale pride! Dovolite mi, da Vas opozorim na Bexhill ob morju!

Datum: 25. tega meseca!

Ah, kako intenzivno se zabavamo, ali ne?

Vedno Vaš

ABC

»Tisto peklenščkov, Poirot! Ali namerava ta satan storiti še en umor?«

»Kako pa? Kaj pa ste pričakovali? Ali ste mislili, da je z zadevo v Andoveru že vse pri kraju? Spomnili se boste, da sem bil takrat dejal: To je začetek!«

»Toda saj to je strašno!«

»Da, strašno!«

»Opraviti imamo z blaznežem!«

»Da!« — Njegova preprosta mirnost je bila neprimerno bolj tehtna kot še tako velika gesta. Preiresen do dna sem mu vrnil pismo.

Naslednje jutro smo se sestali k seji, da premislimo položaj. Prišli so policijski poveljniki Sussexa, podpredsednik kriminalne policije, inšpektor Glen iz Andovera, komisar Carter od okrajne policije Sussexa, Japp in mlajši inšpektor po imenu Crome ter dr. Thompson, znani zdravnik za duševne bolezni. Drugo pismo je bilo opremljeno z žigom Hampstead, toda Poirot je bil mnenja, da žigu ni dala dosti vere.

Zivahno smo se pomenkovali o primeru. Dr. Thompson je bil prijeten mož srednjih let. Kljub svojemu ogromnemu znanju se je izražal zelo priljudno in preprosto ter se dosledno izogibal strokovnjakemu izražanju svojega poklica.

»Nobenega dvoma ni,« je dejal podpredsednik kriminalne policije, »obe pismi sta iz iste roke.«

»In popolnoma mirno lahko verjamemo, da ju je pisal morivec iz Andovera.«

»Tako je! In z drugim pismom smo prejeli posebno svarilo, da se bo drugi umor zgodil 25. julija — to je pojutrišnjem — v Bexhillu. Česa bi se lahko lotili?«

Policijski poveljnik iz Sussexa se je ozrl na svojega tovariša, komisarja Carterja: »No, Carter, torej?«

Komisar je resno odmajal z glavo: »Težavno, sir, zelo težavno! Niti najmanjše oprijemljivo točko, nobenega oporišča, da bi mogli biti naslednja žrtve! Kar naravnost vprašajmo: Ali se sploh da kaj ukreniti?«

»Nekaj bi predlagal,« je zamrmral Poirot.

Vsi so se ozrli vanj.

»Verjetno se mi zdi, da se začenja ime naslednje žrtve z B.«

»To bi bilo že nekaj,« je menil dvomeče komisar.

»Blaznost za abecedo,« je pripomnil zamišljeno dr. Thompson.

»Pravim, da bi bilo mogoče — pa nič več. Prišlo mi je na misel, ko sem bral na napisni tabli v Andoveru ime Asher, zdaj pa v drugem pismu naletel na ime kraja Bexhill. Pa sem si mislil, da izbira morivec svoje žrtve in imena krajev po abecednem redu.«

»Brez vsake podlage ta domneva nikakor ni,« je pojasnil zdravnik, »čeprav je tudi kaj lahko mogoče, da je ime Asher čisto slučajno — pa bo naslednja žrtve — pa naj se že piše kakorkoli — spet stara lastnica kakšne trgovinice. Pribiti je treba, da imamo opraviti z blaznežem, ki nam doslej za svoj motiv še ni dal nikake opore.«

»Ali ima blaznež sploh kak motiv, sir?« je skeptično vprašal komisar.

»Kajpak, da ga imal! Do pogina trdovratna logika je eden glavnih znakov blaznosti. Tak blaznež misli, da ga je izbralo nebo za to, da mori — učitelje petja — ali zdravnike — ali stare ženske, ki vodijo trafike — in zmeraj tiči za vsem popolnoma logičen razlog. Ne sme nas zavesiti abecedni redosled — najprej Andover, nato Bexhill — to je kaj lahko samo slučajno.«

»Vsekakor bi bilo prav, če bi že vnaprej storili kake ukrepe, s katerimi bi se nekoliko pripravili za vsak primer, ali ne? Carter, mogoče bi nekoliko popazili na vse B-eje, posebno na lastnike trgovin in prodajalnih časopisov, ki so last ljudi brez svojcev in se nekoliko pozanimali za ljudi, ki ne stanujejo v tišjih krajih. Več se pa v tem primeru res ne da storiti.«

Komisar je zastokal. »Zdaj ko se začnejo šolske počitnice in čas dopustov! Ves Bexhill je že nekaj dni poplavljen s tuje!«

»Storiti moramo, kar se le da,« je odvrnil strogo njegov predstojnik.

Inšpektor Glen je povzel: »Dal bom vse ljudi nadzirati, ki so imeli količjak in kakorkoli opraviti z umorom v Andoveru. Obe prič. Partridgea in Riddella, potem starega Asherja seveda. Če bi se količjak namrnil, da bi zapustil Andover, pošljem koga za njimi.«

Posvetovanje je bilo končano.

29. september - pionirski dan

20 let je preteklo, odkar je bila na I. kongresu USAOJ v Bihaču (od 27. do 29. dec.

Magičen kvadrat

11	13	17	19
11	13	17	19
11	13	17	19
11	13	17	19

Uredi številke tako, da bo seštevek vodoravno, navpično in poševno vedno 60.

TABORNIŠKI KOTIČEK

„Medvedek“

Dež je bil kakor iz škafa, ko sem zadnjič hitela proti domu. Nenadoma je zrastle poleg mene dežniki in pod njim mali „medvedek“ — tako imenujemo najmlajše tabornike.

„Kam pa hitiš v tem dežju?“ sem ga vprašala. „Na taborniški sestanek.“ — mi je moško odgovoril. Pogledala sem ga. Ves mokri je bil pod noge in tresoč je stiskal k sebi bletežnico in svinčnik. Stopical je ponosno — imenitno se mu je zdelo, da dežuje in da gre kljub temu na sestanek, da bo ves premočen in ga bodo tovariši občudovali. Pa saj je tabornik — in taborniki so odločni in se ne bojijo dežja! — Kaj pa se sedaj učite? — „Ponavljamo za prvi izpit.“ — „Koliko pa vas hodi na sestanke?“ — „Osem. Zelo dobrega vodnika imamo. Tako prijetno je hoditi na sestanke. Zadnjič smo ga imeli v logu. Učili smo se postavljati šotor, potem smo imeli kratko tekmovanje. Zdaj se pripravljamo na mnogoboj. Naredili smo tudi kratek pohod po potnih znakih, skoraj vsi jih že poznamo.“

Po tem, kako se mu je razvezal jeziček, sem sklepala, da je zelo rad pri tabornikih. Zelo zaveden je mali „medvedek“, na vsakem izletu ga vidim in tudi na taborjenju je bil že dvakrat. Zdaj še mali „medvedek“ bo nekdo zelo dober tabornik.

Bliznala sta se taborniškemu domu in poslovala sta se. Iz oči mu je sijal svetel zanos.

1912) ustanovljena organizacija najmlajših — pionirska organizacija. Seveda pa so bili otroci v NOB vključeni že od dne, ko so počile prve partizanske puške. Prenašali so partizanske časopise, radijska poročila, letake, zbirali so hrano in zdravilna zelišča za partizanske enote. Tako so že leta 1942 nastale pionirske čete in odredi na Dolenjskem, v Beli krajini, na Kočevskem, v Ljubljani in drugod. Na Gorenjskem se je tak odred imenoval »Rati-lovec«.

Pionirji so tako neposredno sodelovali v NOB vse do leta 1945, to je do danes, ko je bila osvobojena vsa naša domovina in ko so s cvetjem in pesmijo odšli na ulice, da sprejmejo našo vojsko.

Danes ni več potrebno, da bi bili pionirski odredi razdeljeni na čete. Zato pa ima vsak odred različne krožke,

klube in sekcije, kjer si pionirji izpopolnjujejo svoje znanje.

Za danes — za PIONIRSKI DAN — 29. september — so pionirski odredi po vsej republiki pripravili različne prireditve. Ljudska tehnika Slovenije in Zveza prijateljev mladine Slovenije pripravljata v Ljubljani foto razstavo, ob 19. uri bo zbor pionirjev na trgu revolucije v Ljubljani, jutri pa bo odkritje spomenika pionirjem pred muzejem NOB.

Komaj je konec poletnih dni, malčki že mislijo na bele snežine. Če ne bi bilo tako, bi tekrat tudi naš foto-reporter ostal praznih rok

Kako je pogumna Julija rešila svojo sestro

Podvig šestletne Julije Clark, o katerem pišejo vsi ameriški časopisi, se zdi skoraj nemogoč. William Clark iz Kalifornije je odšel na izlet z majhnim turističnim avionom. Z njim je bila njegova žena in dve hčerki: 8-letna Lori in 6-letna Julija. Vrniti bi se morali še isti dan. Toda nazaj jih ni bilo ne zvečer in ne naslednji dan. Prvi jih je pogrešal stari oče, ki je delal v istem podjetju kot William Clark.

Najel je privatni avion in z njegovim isatnikom poletel v smeri proti planinski pokrajini Big-Bir. Leteli so okrog 13 ur, ko je pilot Landels 200 metrov pred seboj zagledal ogrodje aviona. Prišli so, nato pa so odšli v

smeri, kjer so videli ostanke aviona. Prepričani so bili, da so vsi potniki mrtvi, toda ko so se približali, so zagledali 6-letno Julijo, ki jim je prišla naproti in prosila za malo vode za ranjeno sestro, kljub temu da se je komaj držala na nogah. V avionski kabini so našli truplo njene matere, 10 metrov proč je ležal njen oče, pod nekim drevcesom pa je nepremično ležala Lori. — Imela je zlomljeni obe nogi — toda bila je živa.

Po pripovedovanju male Lori se je nesreča zgodila takole: Avion se je zrušil na zemljo iz neznanega vzroka. Starši so bili pa mestu mrtvi. Julija pa je bila v nezavesti. Ko se je prebudila iz nezavesti, je zaslišala stoka-

nje svoje ranjene sestre. Takoj ji je priskočila na pomoč. Tolažila jo je, hotela ji je dati vode, toda steklenici z vodo sta bili v kabini, v katero pa mala Julija ni mogla priti. V mamini torbici je dobila nekaj hrane, toda sestrične žele kljub temu ni mogla potešiti. Počakala je do noči, ker je vedela, da takrat pade rosa. Vzela je del svoje bluze, jo zmočila v rosi, nato pa je kapijice vode iztisnila iz krpe, da so padale v sestrična usta. Našla je tudi nekaj vitaminov in en sendvič, tako da sta se lahko obdržali 68 ur, dokler nista dobili pomoči. Da je Lori ostala živa, se ima zahvaliti samo svoji sestri. V najboljšem primeru bi ostala brez noge, ki je zlomljena na nekaj mestih. Če ji mala Julija ne bi izčistila rane, bi prav gotovo dobila gangreno. Neverjetno je, kako je vse to zmoglo 6-letno dekletce. Celu mnogo odraslih ljudi ne bi bilo sposobno opraviti takega dela.

Dragi mladi braveri!

Konec je brezskrbnih dni, počitnice so za nami in pričel se je redni pouk.

Zato pa se bo sedaj začelo za vas, dragi pionirji, prav gotovo zelo zanimivo življenje. Oživelo bo delo v pionirski organizaciji, različnih krožkih, društvih itd.

Vabimo vas, da nam pišete o vsem: o svojem delu v šoli, kako ste praznovali praznike, pa kaj delate doma ali na igrišču, saj je življenje vse polno dogodkov — prijetnih in neprijetnih.

S tem, da nam boste poslali svoje prispevke in bomo najboljši objavili v »Mlad rasti«, se bodo z vašim življenjem seznanili tudi otroci iz drugih šol in krajev, nam pa boste pomagali, da bo mladinska stran postala zanimivejša in bolj pestra.

V Podljubelju — pri Dovjakovih (po domače) ali pri Janezu Ahaciču — je minilo večeraj 14 dni, odkar je imela njegova krava »Sora« kar tri telčke. Prav gotovo gre za nenavaden dogodek, ki ga ne poznajo niti najstarejši Gorenjci niti živinozdravniki. Posebnost je namreč v tem, da so vsi telčki normalno razviti in skupaj s svojo materjo zdravi

»Kje so sedaj tisti naši atleti s PEA, da vidijo kako se teče...«

Kaj morem zato, če ste se premaknili

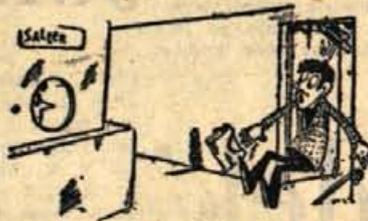
BREZ BESED

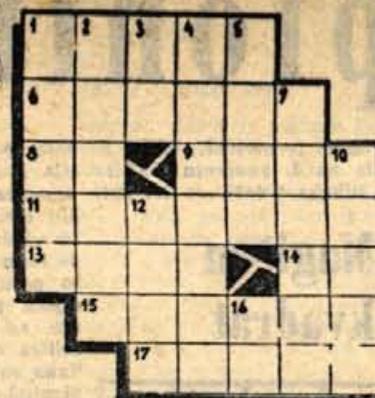
»Mora nastati neko presenečenje...«

NASA ZAPOSILITEV

»Grozno, nobene gnečel! S kom naj se človek le prepira?!«

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. listnato drevo, 6., 2. pismena obveza, 8., 3. okrajšava za eventuelno, 9., 12. menjava, 11., 4. sodobna prometna naprava, 13., 5. barva abecede, 15., 7. voznje, 17., 10. ke-igralnih kart, 14., 16. zadnji črki igralnih kart, 14., 16. zadnji črki kermajski element

Rešitev križanke št. 53

Vodoravno: 1. slatina, 8. lakolit, 9. an, 10. kota, 11. sak, 12. mlaj, 14. il, 16. rejenka, 18. species.

dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti

4. APRIL. Davi sem zgodaj vstal, ker bi moral oditi v Kielce. Po zajtrku sem odšel z doma. Samotna hoja po poljskih poteh je bila žalostna. Po štiriurnem potovanju sem prispel v Kielce. Ko sem vstopil pri stricu, sem videl, da so vsi pobiti, in izvedel, da izseljujejo Zide iz raznih ulic - postal sem še sam žalosten.

5. APRIL. Vso noč nisem mogel zaspati, po glavi so mi rojile čudne misli. Po zajtrku sem odšel domov.

12. APRIL. Očka mi je dovolil, da se smem učiti voziti kolo. Tako sem odšel k dečku, ki ima kolo, da bi me naučil; dejal je, da me bo naučil.

20. APRIL. Tudi danes sem vozil kolo, sam znam stopiti nanj. Več me noče naučil.

14. MAJ. Že drugi teden dežuje brez prestanka. Prav ničesar ni, kar bi lahko zapisal v svoj dnevnik.

28. MAJ. Danes sem prvič v življenju odšel s svojim bratom v gozd iskat gobe, čeprav nisva poznala gošč. Čeravno sva jih prvič iskala, sva našla obilo kresilnih gob, zakaj užitnih še sploh ni.

9. JUNIJ. Danes so bili manevri nemških čet. Vojaki so se razporedili po poljih, postavili strojni- ce in streljali drug na drugega.

18. JUNIJ. Polcija je opravila pri nas hišno preiskavo zaradi nekakšnih vojaških reči. Policisti so me spraševali, kje so te reči, in ponavljal sem, da jih ni pa

konec. Ničesar niso našli in odšli.

18. AVGUST. - Židovski Rdeči križ je prepeljal nekaj bolnikov (toda vsi imajo nalezljivo bolezen) iz Bodzentyna v bolnišnico Kielce.

1. SEPTEMBRA. - Danes je prva obletnica začetka vojne. Spominjam se, kaj vse smo že prestali v tem kratkem času, koliko trpljenja smo preživeli. Pred vojno je imel vsakdo svojo zaposlitev, skoraj nihče ni bil brezposeln: V sedanjih vojnah pa je

16. DECEMBRA. - Kmetje so danes ves dan dovažali krompir za oddajo.

28. DECEMBRA. - Zima se je komaj začela in že nekaj dni sneži. Se iz hiše ne moremo, tako nas zebe v obraz in roke.

LETO 1941

21. MAREC - Prejšnje leto so v tem času že začeli delati na poljih. Letos pa je zima, ko da je januar in ne marec. Huda zmrzal je in snežni metej ne preneha.

DNEVNIK Davida Rubinowicza

skoraj 90 odstotkov brezposelnih in 10 odstotkov zaposlenih. Kakor mi: poprej smo imeli mlekar- no in zdaj smo brezposelni. Le nekaj zalog iz predvojnih časov imamo in te یرpamo, vendar gredo že h koncu in ne vemo, kaj bo posej.

13. DECEMBRA. - Schulze je dejal, da moramo izprazniti stanovanje, ker bo vanj nasipal rek- virirani krompir. Očka je komaj izprosil, da bodo ljudje spravili krompir tja, kjer je bila prej mle- karna.

14. DECEMBRA. - Danes so za- čeli dovažati krompir. Bilo ga je za kakšnih 20 kvintalov.

21. MAREC - Danes je malce topleje. Mimo so se peljale nem- ške čete. Večinoma konjenica. Stal sem pri oknu in gledal čete. Kar vrtelo se mi je po številnih avtomobilih in konjenici, mimo se je peljalo tudi težko topništvo. Zabavalo me je, ko sem gledal mimo vozeče čete, zakaj pri nas je redkokdaj videti vojake.

1. APRILA. - Okrog desete ure je prišel mimo neki Žid iz Kielca in dejal, da bo od danes v Kielcu židovska četrt. Nepri- jetna vest me je tako zadela, da ves dan nisem vedel, kaj se do- gaja z menoj. Že istega dne so Židje, ki imajo kakršnekoli so-

rodnike izven te četrti, odšli iz Kielca in se odpeljali k njim. Skoraj vse sorodstvo imamo v Kielcu. Kaj neki bodo zdaj po- čeli? Tam bo vendar vse stra- hočno drago kakor v drugih me- stih, kjer so četrti. Iz Kielca se je danes pripeljal stric, posveto- vati se hoče z očetom, kaj naj stori. Očka mu je dejal, naj pri- de za zdaj semkaj. Kar bomo storili mi, bo še on. Tako je odšel, da bi naročil zaprego za naslednji dan.

Mestni načelnik v Kielcu Hans Drechsel je 31. marca 1941 v re- snici izdal ukaz, ki je temeljil na odredbi pokrajinskega guverner- ja v Radomu Karla Lascha. Ta je odredila, da je v tem mestu treba ustanoviti geto. Četrti toč- ka Drechslovega ukaza pravi, da se morajo vsi Židje do 5. aprila opoldne preseliti v židovsko me- stno četrt. Peta točka opozarja, da bodo v nasprotnem primeru Žide izselili na silo in brez sle- herne priljage.

2. APRILA. - Stric se je zgodaj zjutraj odpeljal v Kielce, da bi pobral svoje stvari. Mimo so ves dan vozile zaprege s stvarmi. Ljudje, ki se vozijo z temi stvar- mi, so obokani in hudo potrti. Stric bi moral prispeti ob treh popoldne. Toda bil je že večer in še vedno ga ni bilo iz Kielca. Ni- smo vedeli, kaj naj si mislimo in kaj se je zgodilo. Ves večer smo čakali nanje, prispeli pa so šele ob dveh ponoči.